Auaricia et cu
piditas vtrū ſit pctm̄. Rꝫ.
ſm tho. ij. ij. q. cxviij. Sic. Nam bo
num hoīs circa exteriora ɔ̄ʒ q̄ ɔ̄ſi
ſtat in quadā menſura. ſ. vt q̄rat
habere exteriores diuitias ꝑut ne
ceſſaria ſūt ad vitam eius ſm ſuā
ɔditionē. Et ideo in exceſſu eius
mēſure ɔſiſtit pctm̄: dum. ſ. aliq̄s
ſupra debitū modū vult eas acq̄
rere vel retinere: qḋ ꝑtinet ad rati
onē auaricie. q̄ diffinit̄ eſſe immo
deratꝰ amor hn̄di. A. Idē in ſū. con.
li. iij. ti. xiij. q. v.
B

Sed vtrꝫ ſit mortale. Rꝫ. ſm
tho. vbi ſupra. Auari
cia pōt capi dupliciter. Vno mō
q̄ aliquis recipiat vel retineat in
iuſte rēs alienas: qḋ ꝑtinet ad ra
pinā vel furtū: ⁊ ſic ex ſuo genere
eſt pctm̄ mortale. Contingit tn̄ in
hoc caſu q̄ ē veniale ꝓpter imperfe
ctionē actus. ſicut de furto dicitur
infra furtū. ſ. iiij. Alio modo p̄t ac
cipi auaricia ſm q̄ importat inor
dinatū amorē diuitiarū: qui ſi in
tm̄ creſcit q̄ preferat̄ caritati vt. ſ.
ꝓpter amorē diuitiarꝫ aliq̄s nō ve
reat̄ facere ɔtra amorē dei ⁊ ꝓximi
erit pctm̄ mortale. Si aūt inordia
tio amoris in hoc ɔſiſtat vt. ſ. hō q̄
uis ſuꝑflue diuitias amet: non ꝑ
ferat earꝫ amorē amori diuino. ſ.
q̄ ꝓpter diuitias non velit aliquid
facere ɔtra deū ⁊ ꝓximū ſic eſt pec
catū veniale A. Idē in ſum. con. eo.
ti. q. ij. p diuerſa verba. ſ. q̄ auari
cia aut opponit̄ iuſticie: ⁊ eſt pec
catū mortale. aut opponit̄ liberali
tati: ⁊ ſic eſt mortale vel veniale vt in
ij. membro. Sꝫ de hoc plenꝰ dr̄ in
quadriga. B. Auarꝰ ſeu cupidus
ordinari nō dꝫ. Vide infra. ordinā
dus. ſ. xi.

Baptiſmꝰ
p̄mo quo ad ſub
ſtantiā ⁊ formā.
Quid ē baptiſmꝰ
Rꝫ. Eſt ablutio fa
cta preſcripta forma verborꝫ vt po
nit mgr̄. iiij. ſen. diſ. iij. Vel quaſi
eodē mō ſm aug. Baptiſmꝰ eſt tin
ctio in aqua v̄bo vite ſctificata. De
cuius ſb̄a ſunt tria. ſ. materia ele
menti. forma verbi: ⁊ intentio mi
niſtri copulans formam materie
Vnde augꝰ. Accedit verbū ad ele
mentū ⁊ fit ſacramentū. v. q. v. de tē
be A. Idē in ſum. con. li. iij. ti. xxiiij
q. ix.
B

Baptiſmi forma hec ē.
Ego te bapti
ſo in noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti.
extra de bap. c. i. A. In ſum. cō. eo.
ti. q. x. addit Amen. Dr̄ tn̄ ibi q̄ n̄
eſt de ſb̄a
B

Sed qḋ ſi mutet̄ hec forma
Rꝫ. ſm tho. in. iiij. d. iij
Nulli lꝫ mutare q̄ntū ad id qḋ ē de
cētia forme. ⁊ ſi mutat̄: nihil agi
tur ⁊ preter hoc culpa incurrit̄. Si
v̄o aliq̄d qḋ ꝑtinꝫ ad formā ex ſo
la determinacōe eccē mutat̄: nihilo
minꝰ ē ſacrm̄: ſꝫ culpa incurrit̄. ve
rū ab aplīs q̄ baptiſabāt in noīe
xp̄i nō fuit mutata for̄ q̄ntū ad in
tellcūm: q̄ in xp̄i noīe tō t̄nitas in
telligit̄: ſed ſolū q̄ntū ad vocē. Nec

hoc ipſum potuiſſent: niſi ex fami
liari ↄſilio ſpiritusſcī. Ratio autē
mutacōis fuit vt nomen xpiſti a
mabile redderet. Hoc etiā nunc ec
cleſia poſſet: ſi ſpeciale preceptū a
ſpū ſcō haberet: non aūt ꝓpria au
toritate. Vnde mō ſic dicendo non
eēt baptiſmus: q̄uis quidā ↄtra
riū dicant. A. In. c. a quodā de ↄſe.
di. iij. dī ꝙ baptiſat⁹ in noīe xpi:
non ē rebaptiſand⁹: q꞉ tenet bap
tiſm⁹: licet non debuerit fieri. ſm
glo. ibi. B. Quid ſi dicatur. in noī
ne trinitatis. ¶ Non ē baptiſm⁹: q꞉
non exprimunt̄ pſone: ſed ſolum
nūs perſonaꝝ. Silr non ē baptiſ
m⁹ ſi dicatur. in noīe genitoris et
genitia ꝓcedentis ab vtroq꞉. q꞉ ge
nitor nō ſignat pſonā pr̄is ſicut
ypoſtaſim ſubſiſtentē: ſed p mod̄
act⁹: ⁊ ideo nō eſt eadē ſignificacō
nec eēt baptiſatus. Et eadem rōe ē
de alijs. Quis aūt non ſit eadem
vox in greco ⁊ in latino: tn̄ eſt ea
dem ſigficatio. Vn̄ in qualibet lin
gua illa ptinent ad formā: q̄ prin
cipali⁹ ſunt inſtituta ad ſignificā
dum pſonas illas. A. Idē in ſum.
cō. eo. ti. q. xi. ⁊ xij. B

Quid ſi verba pferantur
corrupte. ¶ Re. ſcdm
tho. vbi ſup. Aut facit aliqs ex in
duſtria: ⁊ ſic non videt̄ intendere
qd eccā intendit. vn̄ non eſt bap
tiſm⁹. Aut facit ex ignorantia ⁊ de
fectu lingue ⁊ tunc ſi tanta ē corru
ptio ꝙ oio auferat ſenſū: non eſt
baptiſmus. Si vero ſēſus remanꝫ
eſt baptiſm⁹: vt dicendo patria ⁊
filia: ſicut hr̄ur de ↄſe. di. iiij. retu
lerunt. Et hoc precipue accidit ꝙ
ſēſus nō mutatur qn̄ ſit corruptio
in fine: ſed mutatio ex pte princi
pij variat ſignificacōꝫ: ⁊ ideo non
eſt baptiſm⁹. A. Hoc intellige vt
plurimū. Si aūt occurreret in ali
qua lingua ꝙ corrupcō principij
nō mutaret eandeꝫ ſignificacōem
ſaltē ſm accōmodacōꝫ vſus nō vi
ciat baptiſmū ſm pe. ⁊ in ſum. ↄ.
dicta. q. xi. B

Quid ſi aliq̄d ſubtrahat̄
Re. ſm tho. in. iiij. d.
iij. Si illud qd ſubtrahitur ſit de
eēntia forme non ē baptiſmus. et
q̄ ſic baptiſat: grauit̄ peccat. vt ſi
ſubtrahat̄ inuocatio triū pſona
rum vel expſſio act⁹ vel expreſſio
pſone baptiſate. Sꝫ expreſſio per
ſone baptiſātis nō ē de forma qn̄
tum ad neccitatē ſacramenti: ſed i
ſtitucōe eccē. Et iō ſi omittat̄ ego:
erit baptiſmus: ſed peccat bapti
ſās. A. Adde ſm pe. ⁊ al. ⁊ in ſū. cō.
dcā. q. xi. ti. iij. ti. xxiiij. ꝙ erga ſba
tia eſt diſtinguendū. q꞉ ſi ſubtra
ctio ſeu diminutio ſit ex voluntate
viciat baptiſmū. ſi ex neccitate pie
credit̄ ꝙ ſumm⁹ ſacerdos ſuppleat
vt ſi puer moreretur antequā ſacer
dos verba forme pficeret. Vn̄ tal̄
ſi moriatur: in cimiterio ſepelied⁹
eſt. Si vero ſupuixerit: credo ꝙ rōe
dubij ſub ↄditione rebaptiſand⁹
eſt. B

Quid ſi addat̄ aliqd. ¶ Re.
ſm tho. vbi. ſ. duo
ſ obſuanda ſunt. Primū ex pte
addētis. q꞉ ſi aliq̄d adderet: inten
dens illud eē de forma: q̄ſi volens

nouum ritum adducere: cõſtat ꝙ
non intendit ꝑferre formã qua v
titᷣ eccĩa: ⁊ ita nec facẽ qđ facit ec
cleſia: q̄re nõ eẽt baptiſm⁹ Secus
aũt eẽt q̄ ex aliq̃ cã adderet: vt ex
deuocõe quadã. Scđm ẽ ex pte ei⁹
qđ additᷣ: q2 ſi eſt corruptiuũ for
me: nõ eſt baptiſm⁹. vt ſi dicatᷣ.
in noĩe pr̃is maioris ⁊ filij mino
ris: corrumpitᷣ fides quã forma ꝑ
fitetᷣ. Si vero qđ additᷣ non ẽ corru
ptiuũ forme. vt ſi addatᷣ. ⁊ beate
marie: ꝓbabilius videtur ꝙ eſſet
baptiſm⁹. A. Con. pet. ⁊ al. vt in
ſum. ɔtra dcã. q. xi. B

Quid ſi fiat interruptio. Re. ſm tho. in iiij. ſe.
di. iij. Si ſit tanta interruptio ꝙ inc
cipiat intencõem baptiſantis nõ
ẽ baptiſm⁹: ſicut ſi dicatᷣ. in noĩe
pr̃is ⁊ interponatᷣ longa fabula:
⁊ poſtea dicatur ⁊ filij. Si aũt fue
rit pua interruptio: vt puta verbi
nõ corrũpentis formã: vt ſi dicatᷣ.
in noĩe pr̃is oĩpotentis. aut interu
ptio ſilentij aut tuſſis ⁊ hmõi: qđ
intencõ; non diſcõtinuet ẽ baptiſ
mus. A. Idẽ in ſũ. con. dicta. q. xi.
Vbi etiã additᷣ ſm tho. ꝙ ſi ſacer
dos vel baptiſãs dicat. Ego inten
do te baptiſare: nõ ẽ baptiſm⁹. B

Quid ſi fiat tranſpoſitio. Re. ſm tho. vbi. ſ. Si
eſt talis tranſpoſitio ꝙ mutet in
tellcũm non ſit baptiſm⁹. vt ſi di
catur. in noĩe pr̃is baptizo te ⁊ fi
lij. Secus ſi nõ mutat intellcm. vt
ſi dicatur. in noĩe pr̃is ⁊ filij ⁊ ſpi
ritusſcĩ baptizo te. Alij dicũt ꝙ q̃
litercũq3 mutetur ordo verboꝝ: nõ
videtᷣ intellcũs mutari. ⁊ erit bap
tiſm⁹. A. Pe. dicit. Si mutatio fiat
ex ſimplicitate nõ nocet. ſi ex ma
licia: ſic. vt in ſum. cõ. dicta. q. xi.
Tuti⁹ videtur hoc caſu rebaptiſa
re ſub ɔditione rõe dubij. ſicut in
ſimili ſupradictũ eſt. B. De forma
verboꝝ qñ plures ſimul baptiſãt
vel qñ plures baptiſantur vide in
fra baptiſm⁹. iij. §. ix.

Baptiſmus. ij.

quo ad materiã. Vtrum
aqua permixta poſſit eẽ ɔueniens
materia baptiſmi. Re. ſm tho. in
iiij. diſ. iij. Permixtio põt eſſe du
plex. Vna q̄ tollit ſpẽm. ſ. qñ p al
teracõ; tranſit in aliã ſpecie; : ſicut
p putrefactione; aliquã vel dige
ſtionẽ tranſit in vinũ: aut etiã per
addicõ; tantam alteri⁹ liquoris q̄
ſoluatur ſpẽs aq̃: ſicut ſi paru; aq̃
multo vino admiſceatur. Alia per
mixtio eſt q̄ nõ tollit ſpeciẽ aque.
ſicut qñ alteratur aq̃ ſm aliqđ ac
cidens ⁊ manet ſpecies vt in aq̃ ca
lefacta: vel qñ aq̃ additur aliq̃d
qđ illi non ɔmiſcetur: ſicut ſi aliq̃
ſolida ponãtur in aq̃. vel ſi ſit ɔmi
ſcibile: vt aliq̃d humidũ eſt tam
pue q̃ntitatis ꝙ in aquã penitus
ɔuertitᷣ. In aqua ḡ primo mõ p
mixta nõ pt fieri baptiſm⁹ q2 iã n̄
ẽ aqua. pmixta aũt ſcđo mõ pt fi
eri. Vnde in aq̃ maris põt fieri. Si
militᷣ in lixiuio ⁊ in aq̃s ſulphure
is ⁊ in alijs q̄ ex trãp aquã trãſe
unt nõ mutantᷣ in aliã ſpẽm. A. I
dẽ in ſũ. cõ. li. iij. ti. xxiiij. q. xiij. vbi
additᷣ ꝙ cõgſta põt qñ mutata ſit

ſpecies aque vel non ex raritate ⁊ denſitate. vel qñ humor aliq̃s nõ caleſieret calore vel nõ ↄſtringeretur frigore ſicut aqua: vtȝ in vino oleo. lacte ⁊ hmõi. Vñ ſi aq̃ paludum eẽt intm̃ ingroſſata ꝙ recederet a vera raritate aq̃ non eẽt baptiſmꝰ ſicut ſi eẽt lutũ. Silr non pt fieri in brodio pinguiũ ⁊ hmõi q̃ infrigidata ↄgelant. Nec in aquis q̃s faciunt alchimiſte ad mutanda metalla. Dr etiã ibi ꝙ melius eſſet ſi ſacerdos faceret fieri aquã calidã. q2 puuli ita q̃nq3 penetrantur frigore aq̃ ꝙ ↄtrahunt mortales infirmitates ⁊ moriunt̃ B

Vtrum baptiſmus aq̃ poſſit in aliquo ſuppleri. R. ſm pe. Scdm cõem legẽ non pt in puulis ſuppleri cũ non poſſint habere vſũ liberi arbitrij. Sed ſi p xpõ occiderentur: pie credit̃ ꝙ ſaluarent̃ ſine baptiſmo. in adultis aũt pt p baptiſmũ flaminis ſeu cõtritionis ⁊ p baptiſmũ ſanguinis ꝟ martirij. Et hoc intellige qñ ẽ articulus neccitatis non ↄtemptꝰ religionis. Idẽ tho. in. iiij. di. iiij. A. Idem in ſum. con. eo. ti. q. xx. B

Prohibitũ eſt vt nõ fiat baptiſmꝰ niſi cũ criſmate nouo. ſ. illiꝰ anni: preterq̃ĩ in neccitate mortis. Et punit̃ ſacerdos ſi cõſecerit. de ↄſe. di. iiij. ſi q̃s de alio. Idẽ intelligendũ eſt de ↄfirmacõe. ⁊ tanto magis q̃nto cõfirmatio minoris ẽ neccitatis q̃ baptiſmꝰ. ar. extra de ſen. exco. qm̃. ti. vi.

Baptiſmus. iij.

Baptiſmus. iij. quo ad miniſtrũ debitus miniſter baptiſmi ſm omnes theologos ẽ ſacerdos. ſed in neccitate quilibet pt baptiſare vir ſiue mulier. ordinatꝰ ⁊ inordinatus. fidelis ⁊ infidelis dummõ habeat intencõꝫ baptiſandi: ⁊ ſeruet formã eccie. Vnde ⁊ ſi non credat ſacrãm baptiſmi neq3 aliquid ſpũale ibi fieri dummodo in gñe intendat facere q̃d facit eccã baptiſmus ẽ. Sed tñ ſimplex clericꝰ non debet baptiſare pñte pſbro. neq3 laycus pñſẽte clerico. neq3 mulier preſẽte viro Probãtur hec oĩa de ↄſe. diſt. iiij. mulier. ⁊ c. romanꝰ. ⁊ xxx. q. iij. ſi p quibꝰ Idẽ tho. in ter. pte. q. lxvij. A. Ad de predictis vt meliꝰ pbẽtur de ↄſe. d. iiij. c. in neccitate. ⁊ c. a quodã iudeo. ⁊ c. ſiue hereticus. Predcã etiã notant̃ in ſum. cõ. li. iij. ti. xxiiij. q. xxvi. Vbi etiam dr ſm tho. ꝙ pſbr baptiſare põt preſente epõ. q2 de officio ſuo ẽ B

An baptiſmus tradi poſſit a malis miniſtris. R. ſm pe. ſic q2 bonitas miniſtri non ẽ de neccitate ſed de ↄgruentia Vñ dicit augꝰ. ꝙ p ebrioſũ. homicidã ⁊ p quẽcunq3 malũ datur baptiſmꝰ. ⁊ baptiſatis totꝰ effcãs baptiſmi ↄfertur. Idẽ al. ⁊ tho. in. iiij. d. v.

Sed quid ſi ſacerdos nolit baptiſare: niſi dato ſibi precio aliq̃. R. ſm pe. ⁊ tho. in iiij. d. v. A. tali licȝ emẽ aquã p baptiſmo etiã ſi aq̃ ↄſecrata ẽ: ſꝫ non licȝ p baptiſmo dare pecuniã: nec p

ſe: qꝛ in tali caſu ſufficit baptiſm⁹
flaminis. nec ꝑ alio: qꝛ nõ ſunt fa
cienda mala vt veniant bona Ro.
iij. Tñ i caſu neccitatis ille q̃ gerit
curã pueri licite p̃t baptiſare: vel
a quocũq; alio facere baptiſari:
vt ponit tho. iij. ij. q. c. A. Idẽ in ſũ.
con. co. ti. q. xxiiij. Vbi etiã ſubdi
tur. Al. dicit ꝙ in tali caſu liz redi
mere vexationẽ ſui iuris. ⁊ ꝓ ſe ſi
baptiſand⁹ eſt. ⁊ ꝓ puulo quẽ ve
lit baptiſari. Sz tho. dicit ꝙ p̃mũ
videt̃ meli⁹. hec ibi. Hoc ita appa
ret. Nã hoc caſu nõ ingerit̃ aliqua
vexatio: ſʒ ſacramẽti denegatio:
niſi ſimoniace. B

Vtrum malus miniſter mõr
liter peccet baptiſan
do. R. ſm tho. ⁊ pe. vbi ſupra. aut
baptiſat cũ ſolemnitate: ⁊ vt mi
niſter eccle: ⁊ tunc peccat mõrliter
ſi pcm̃ recolit nec peitet. Aut bap
tiſat i articulo neccitatis: ſic vetu
la baptiſat: ⁊ tunc nõ peccat.

Vtrum q̃ ſcienter ſuſcipit ba
ptiſmũ a malo miniſ
tro peccet mortaliter. R. ſm tho. ⁊
pet. vbi ſupra. Si malus miniſter
ſit preciſus ab eccã: ſuſcipiens ſci
enter a tali peccat: niſi in articulo
neccitatis in quo ſuſcipere poſſet a
quocũq; heretico. ſed ſine neccitate
nec ab heretico: nec ab excõicato:
nec ſuſpenſo recipi debet Si aũt nõ
eſt preciſus: nec peccat ſuſcipiens
ab eo niſi forte ꝑ accidẽs ſi hoc ipõ
foueat ei: fouendo eum in pctõ. A
Idẽ in ſum. cõ. co. ti. q. xxiij. B

Vtrum melior ſit baptiſm⁹ q̃
cõfert̃ a bono. R. ſm
tho. in. iiij. di. v. Equalis ẽ ab vtroq;
q̃ntum ad ſbales effcũs ſed tñ cũ
effcũ principali p̃t aliq̃d plus cõ
ferri ex merito baptiſãtis: ſed hic
effcũs accidentalis ẽ. Idem pe. A.
Idẽ in ſũ. con. co. ti. q. xxvij. B

Vtrum angelus poſſit bapti
ſare. R. ſm tho. vbi
s̃. Angelo bono ex officio quidem
nõ ↄpetit baptiſare nec eccãm ↄſe
crare. p̃t tñ ex ſpeciali mãdato dei
Et qꝛ nunq̃ vſurpaet ſibi alienũ
officiũ: ideo ſi ſciat̃ bon⁹ angelus
eſſe: nõ eet q̃s rebaptiſand⁹: neq;
eccã recõſecranda. vt de eccã ſci mi
chaelis factũ eſt. Malo aũt ange
lo. ſ. dyabolo ptãs baptiſandi ↄpe
tere nõ p̃t. neq; ex officio: neq; ex
ſpeciali mandato. non eni͂ p̃t eſſe
miniſter ſalutis ſed puniciõis. Vñ
ſꝑ preſumendũ eſſet ꝙ nõ faceret
intencõe baptiſandi ſed decipien
di. vnde nullo mõ p̃t. A. Idẽ in ſũ.
con. q. xxviij. ⁊ xxix. B

Vtrum in baptiſante req̃rat̃
intentio. R. ſm tho. i
iiij. di. vi. ſic. Sed ſi qñ ꝓferret ver
ba ñ aſſit actualis intẽtio: dũmõ
pri⁹ intenderit. ⁊ cõtraria intentio ñ
interuenerit: ſufficit ad baptiſmũ
Et ex hijs pt; ꝙ furioſus ⁊ ebri⁹
qñ oĩo vſu rõis carent: baptiſare
non pñt: qꝛ non pñt habere inten
tionẽ. A. Idem in ſum. cõ. q. xxxv.
li. iij. ti. xxiiij. B

Vtrum plures poſſint vnum
baptiſare. R. ſm tho
in. iiij. diſ. iij. ⁊ in. iij. pte. q. lxvij.
Pñt dũmõ q̃libet intẽdat totũ fa
cere. Similr̃ ⁊ vnus plures ſil̃ dũmõ

intendat baptiſare oēs. Neutrū tñ debet fieri ſine magna neceſſitate A. al. facientes peccarent ſcḋm pe. vt in ſum. cō. eo. ti. q. xxv. B. Et q̄dem qñ plures baptiſāt: ſi dicāt. nos baptiſam⁹: nō ē baptiſmus ſed quilibet dꝫ dicere. ego te baptiſo. Qñ aūt vnus baptiſat plures dicens. ego vos baptiſo: baptiſati ſunt. Et de hoc vide ꝗ. baptiſmus iiij. § iij. A. Videtur etiā tho. ſentiē ꝙ etiā ſi vn⁹ baptiſans dicat. nos baptiſam⁹: nihil facit. Sed pe. dicit Puto veri⁹ ꝙ baptiſant ſi dicatur. vos baptiſam⁹: quia modus exprimendi actū nō ē de ſbā forme: et ideo cū dr̄. baptizo vos: ſeruat ſufficienter forma eccl̄ie. Frē durandus dicit ꝙ dicentes. nos baptiſamus nō baptiſant: niſi ſcḋm loquē diuſum intendāt pluralem nūm p ſingulari ponere. et tunc ille ſolus baptiſat q̄ prius verba ꝯplet mergendo ſeu aquam infundendo. Puto ꝙ tutior pſit eligenda. ex. de homi. petiti⁹. B

Baptiſm⁹. iiij.

Quo ad ſuſcipientes. Vtrū omnes teneant̄ ad baptiſmū. R̄ ſcḋm tho. in. iiij. d. vi. Quilibet tenetur etiā ſctificatus i vtero ꝓpter tres rōes. Primo quidē ꝓpter acq̄rendū caracterem quo annūetur in ꝑplo dei. et quaſi deputet̄ ad ꝑcipienda ſacra diuina. Scḋo vt ꝑ baptiſmi ꝑceptionē paſſioni xp̄i etiam corꝑaliter ꝯformetur. Tercio ꝓpter bonū obedientie: quia preceptum de baptiſmo oibus datū eſt

Vtrū in vtero exn̄s puer poſſit baptiſari. R̄ ſcḋm tho. in. iiij. d. vi. Non p̄t. quia talē de o notus ē nō eccl̄e: nec ſubijci p̄t operationi miniſtroꝝ eccl̄ie. Vñ dicit auguſ. ꝙ ſicut qui non vixerit non p̄ōt mori: ita q̄ natus non fuerit non p̄t renaſci. Nō debet autē mr̄ ſcindi vt puer poſſit naſci et baptiſari. quia ſcḋm ap̄lm non ſunt facienda mala vt veniant bō. Debet aūt ſcindi ſi iam defuncta eſſet: vt. ff. de inofficioſo teſtō. l. poſtumus. Qñ aūt apparet aliqḋ mēbꝛū et non ē plene natus: expectanda ē totalis egreſſio: niſi mortis periculū immineat ſeu timeat̄. Nā in tali periculo egreſſa pte principali. ſ. capite baptiſari debet. Secus de alijs ptibus vt de manu et de pede: q̄uis nō noceat ſi ille partes aſpgant̄ aqua baptiſmali. quia diuina mia non ē artanda. Et ſi poſtea naſcat̄ plenarie: nō eſt rebaptiſandus ſcḋm quoſdā. Sed michil periculi accidit ſi ad cautelā baptiſet̄ ſub hac forma. Si nō es baptiſat⁹ ego te baptiſo et c̄. A. Idem in ſū. con. eo. ti. q. xxxij. B

Quid fiet qñ naſcitur mōſtrum. R̄. ſcḋm Tho. in quolibet. Aut certū eſt eē duas aīas rōnales aut non. Certū aūt eſt ſi ſunt duo capita et duo colla et duo pectora. quia erunt p ꝯn̄s duo corda et ſic ſunt baptiſādi vt duo. Et q̄muis preſumat̄ ꝙ plures poſſint ſil̄ baptiſari dicēdo. ego vos baptiſo: tuti⁹ eſt tñ eos baptiſari ſingillatim. Si vero dubiū ē vtrū

ſint due anime: tunc primo bap
tiſand⁹ erit vnus: poſtea p̄t alter
baptiſari dubie ſic. Si nō es bap
tiſatus: ego te baptiſo. A. Idez in
ſum. cō. eo. ti. q. xxxiij. Vbi etiā dr̄
q̄ tunc eſt dubiū ſi ſunt duo capi
ta diſtincta vel quid ſil̄e. B

Vtrum in eo qui ē baptiſan
dus requirat̄ intētio
et voluntas. Re. ſm pe. Suſcipienti
um baptiſmuz tres ſunt dr̄e. Qui
dam em̄ nunq̄ habuerunt vſū rō
nis: vt pueri et ppetuo furioſi: et
in hijs non requiritur volūtas. Qui
dam vero aliqn̄ habuerunt: licet
tunc non hēant. et in hijs ſufficit
antecedens voluntas. Itaq̧ amen
tes et dormientes ſi ante furiaz vel
dormitionē hēant ɔtrariā volunta
tem: non recipiunt ſacrm̄. ſi autez
habuerunt ppoſitum. et hoc p ſig
na aliq̄ innotuit: tunc in articulo
necītatis debent baptiſari etiaʒ ſi
furioſus tunc ɔtradiceret Si tn̄ ne
ceſſitas tunc non ſit: debet expecta
ri lucidū interuallū vel vigilia dor
mientis. Quidā vero hn̄t vſum rō
nis tunc cū baptiſant̄. Et in hijs
requiritur ɔtritio et deuotio ad perci
piendū rem ſacramenti. et intētio
et voluntas ad pcipiendū ſacrm̄.
Nec tn̄ requirit̄ voluntas abſolu
ta recipiendi qd̄ eccā ɔfert: ſed qn̄
q̧ ſufficit voluntas coacta. Et ſi ſit
coactio ſufficiens ex toto ab extē
vt cū q̄s reclamās imergit̄ violē
ter: talis nec ſacrm̄ ſuſcipit nec rē
ſacramenti. Si aūt ſit coactio idu
cens ſic minis vel flagellis: ita q̄
poti⁹ ipē eligat baptiſmū ſuſcipe

q̄ talia pati: ſuſcipit ſacramentū
ſed nō rem ſacramenti. Re. tho. in
iiij. di. iiij. et vi. Sil̄r et al. Sz et hec
pbantur. xlv. di. de iudeis et ex. de
bap. et eius effcū. maiores circa fi
nem. A. Idē in ſum. con. ti. iij. ti. xx
iiij. q. xxxvi. B

Vtrum in eo qui debet bapti
ſari requirat̄ fides. e
Re. ſm pet. In puulis et in nāliter
ſtultis et hmōi qui p ſe nō pn̄t cre
dere non requirit̄ fides ppria: ſed
ſufficit aliena In alijs vero reqrit̄
fides ppria non q̄ntum ad ſuſcep
tionē ſacramenti: q2 etiā ſine ea r̄
cipetur caracter: ſed q̄ntum ad ſu
ſceptionē rei ſacramenti. v. grē. Idē
tho. in. iiij. d. vi. A. Idē in ſum. cō.
eo. ti. q. xxxvij. B

Baptiſm⁹ iterari nō
debet. v. q.
et. qd̄ quidā. Pena āt iterātis ſm
leges ē decapitatio. C. Ne ſcim ba
ptiſmū. l. ij. A. Ibi non dr̄ decapita
tio ſed vltimū ſuppliciū qd̄ impor
tat morte q̄liter cunq̧ inferat̄. B.
Scdm canones vero tales nō pn̄t
pmoueri ſiue ſcienter rebaptiſati
ſint ſiue ignorāter. et poſt q̄ ſciue
rint tatū hn̄erunt. di. l. ɔfirmādū
Al's vero q̄ ignorāter rebaptiſati
fuerūt vt infantes vel coacti: abſo
lute pn̄t pmoueri ſm quoſdā de
iure. ſm alios qd̄ tuti⁹ eſt de diſpen
ſa cōe. de ɔſe. di. iiij. eos. A. al' inci
pit hos. Sz meli⁹ facit e. q̄ bis. ea.
di. vbi dr̄. Qui bis ignorant̄ bap
tiſati ſunt: nō indigēt p eo penite
re: niſi q̄ ſm canones ordinari nō
pn̄t: niſi aliq̄ mag̃ necītas cogat.

B. Clerici iterātes bap. deponēdi
ſūt ar. in dcō c. eos q. c. q bis Lay
cūs excoicandi q pena plectendi
grauiori: vt ibi. A. Ibi nil dr de ex
coicacōe: ſʒ de grauib p mijs. B.
Si dubitet an ąs baptiſat9 fuerit
baptizaret hijs vbis premiſſis.
Si es baptiſat9 non te baptiſo. ſi
vero nō es baptiſat9 ego bap. q c
de bap. c. ij. A. Hoc ē mō faciendu
ē qn dubitat pbabiliter de colla
cōe alioꝝ ſacroꝝ: puta an ſit ąs
ofirmat9 vel ordinatus q hmōdi:
vt in ſū. cō. co. ti. q. xxxviij. B

Cū iudeus vel pagan9 petit
baptiſmū: an ſtatī bap
tiſand9 ſit. R. Si periculū ē in mo
ra: vt qꝛ baptiſand9 timet ne alij
infideles ſi hoc ſenſerint: interfici
ant vel cū aliter impediant q̄ citi9
ē baptiſand9. de ɔſe. di. iiij. ne qd.
Sʒ ſi periculū nō imminet: tunc p
octo mēſes vel alio termino arbi
trario dʒ differri: q inter cathecuī
nos teneri: de ɔſe. d. iiij. iudei. q ca
ſe. A. Itē in ſū. ɔ. co. ti. q. xli. B De
hac dilacōe clēs j. baptiſm9 v. §. ij.

Quid ſi qs nō baptiſatus
pmoueat in ſacer
dotem q epm: q poſtmodū celebrat
q multos ordinat. R. ſm tho. in. ii
ij. d. xxiiij. Non baptiſatus nullū
ordinē recipe pt: nec ɔficē: nec ab
ſoluere: nec etiā ordinare. Tn pie
credi pt qꝫ q̄ntum ad vltimos effe
ctus ſacroꝝ ſumm9 ſacerdos ſup
pleret defectū. q qꝫ non pmitteret
hoc ita latere qd in periculū eccīe
imminē poſſet. A. Alb. aūt dicit qꝫ
putat talē ɔficere: nō in ptāte ſua
ſed in ptāte eccē. Oñdit eni tunc a
virtute ſpūſſcī regētantis eccīam
ptās in illū: ne eccīa decipiat: q d
lū excuſat ignorantia inuīncibil
vt in ſū. cō. li. iij. ti. xxij: q. viij. Pri
mum videt veri9. Na cum de hoc er
rore ɔſtiterit: taliter ordinati dnt
reordinari vt in c. i. ex. de pſbro nō
bap. De ſidis accīntibus ad bap
tiſmū habes j. baptiſm9. viij. §. ij.

Baptiſmus. v.

quo ad tpa. Vtꝝ aliqd
tps determinatum ſit ad baptiſ
mum. R. ſm tho. in. iiij. di. vi. qꝫ
in baptiſmo duo ɔſiderant. ſ. ſba
ſacramenti: q quantū ad hoc nō
eſt aliqd tps determinatum: ymmo
q̄libet die q hora baptiſm9 ce
lebrari pt. Aliud ē ſolemnitas: q
quantū ad hoc etiam hʒ duplex
tps. ſ. ſabbatū paſce q ſabbatū
penthecoſtes. A. Rō h9 eſt: qꝛ bap
tiſmus hʒ efficaciā ex duob9. ſ. ex
virtute ſpiritusſcī: q ex paſſione
xpi: cuius morti aliqs ɔfigurat p
baptiſmū quaſi ɔſepultus xpō in
morte Ro. viij. vt in ſum. cō. li. iij.
ti. xxiiij. q. xxix. B

Vtrū baptiſmus debeat pre
aliqd tps differri.
R. ſm tho. in. iiij. di. iiij. Magis ē
laudabile qꝫ puē q̄ citi9 pt ſiei ba
ptiſet. Primo qꝛ interim puer mo
ri poſſet q dānaretur. Scdo qꝛ dēo
nes nō hñt tantam ptātem in ba
ptiſatis ſicut in nō baptiſato: neqꝫ
q̄ntum ad nocumentū ſpūalia neqꝫ
q̄ntum ad nocumenta corpalia
Tercio: qꝛ in puericia facilius ho

inducit̃ ⁊ aſſueſcit in hijs q̃ ſunt
xp̃iane religionis ⁊ forti⁹ inhereret.
Adultis aũt ſicut dicit tho. in ter.
pte. q. lxviij. non ſtatim cũ ↄuer
tuntur eſt ſacr̃m hoc ↄferendum
Primo quidẽ ne in talib⁹ ecc̃a deci
piat̃. Scd̃o vt ante baptiſmũ de fi
de plenius inſtruantur. Tercio ꝓp
ter reuerentiã ſacramẽti dũ in ſo
lemnitatib⁹ precipuis .ſ. paſche ⁊
penthecoſtes hoĩes ad baptiſmũ
admittunt̃. Si tñ plene eſſent in
ſtructi aut ſi mortis periculum im
mineret: ſtatim eẽnt baptiſandi
A. Idẽ in ſum. cõ. eo. ti. q. xl. B. de
dĩntibus autẽ baptiſmũ vſq; ad
mortẽ: vide ĩ ordin andus. F. xx.

Baptiſmus vi.

quo ad ritũ. Vtrũ immer
ſio ſit de neceſſitate baptiſmi. R̃. ſ̃z
tho. in. iij. pte. q. lxvi. Rñ ↄſuetudo
eccle patitur vel qñ neceſſitas incum
bit ꝓpter defectũ aque vel ꝓpter pe
riculũ pueri: de cuius morte time
tur. vel etiã q2 ſacerdos nõ poſſet
ſuſtentaẽ baptiſandũ: pt ſine im
merſione baptiſm⁹ celebrari. Et
etiã ſufficit ſi tm̃ caput aſpergat̃.
Sz immergendi ↄſuetudo lauda
bilior eſt. Silr̃ laudabilius eſt q2
ter immergat̃ quod ſigt̃ fidẽ trĩ
nitatis ⁊ triduum ſepulture xp̃i.
Hec tñ ſignificatio non eſt de ſba
ſacramenti: tñ grauiter peccarent
quĩ ↄtra ↄſuetudinẽ eccẽ ſemel tã
tum immergerent. Idẽ pe. ⁊ al. A
Idem in ſum. ↄ. q. xiiij. ⁊ xv. B

Quid ſi de duob⁹ ſacerdo
tib⁹ alter ſit man
cus ⁊ alter mutus: vno ꝓferente
⁊ alio immergente. R̃. ſ̃m tho. in
iiij. q. vi. Nõ eſt baptiſm⁹ Idem
hoſt. A. q2 ipſa verba forme oſten
dunt q2 ab eodẽ debeat fieri immẽ
ſio ⁊ ꝓnunciatio verboꝝ: vt in ſũ.
con. eo. ti. q. xxxviij. B.

Quid ſignificẽt ſacramen
talia q̃ ſiunt in bap
tiſmo. R̃. ſ̃m pe. in. iiij. ſen. Quatu
or ſacr̃alia ſiunt ante baptiſmũ q̃
ſignificant hoc mõ. Exſufflatio ⁊ i
ſlatio ſignificant ſpũs mali exp̃l
ſionẽ ⁊ boni introductõz. Salis in
miſſio grãm ⁊ ſapiam ⁊ a pc̃oꝝ
putredine preſeruationẽ. Saliue
ↄtactus ad aures ⁊ nares: ſenſuũ
ſpũalium apertionẽ. Vnctio olei
in pectore ⁊ int̃ ſcapulas legis dei
amorẽ ⁊ deuotam ſubiccõem. Tria
q̃ȝ alia ſiunt poſt baptiſmũ .ſ. criſ
matio in vertice q̃ ſignat xp̃i grãz
in mente. impoſitio cerei q̃ ſignat
fidei ⁊ moꝝ caritatẽ. veſtis candi
da q̃ ſignat innocentie reſtitucõz
A Idẽ in ſum. ↄ. eo. ti. q. xliiij. Vbi
etiã di. Nota q2 licet pannũ quo
ligant̃ frontes ↄfirmatoꝝ ſeu ve
ſtem q̃ ponitur in capite baptiſa
ti iterato ſumere ad idem officiũ.
de cõſe. di. iiij. ſi quis voluerit. in
ter. ⁊ glo. B

Vtrũ in baptiſmo vel ↄfir
macõe poſſit leuare
vel tenere q̃ non ẽ baptiſat⁹ vel ↄ
firmatus. R̃. Non pt de ↄſe. d. iiij
in baptiſmate: niſi in neceſſitate: q2
tunc etiã baptiſare pt: ⁊ de ſacro
fonte leuare. Et de hoc caſu hẽs dif
fiſe inter impedimẽta matrimonij

ꝭ impedimentum. vi. ꝭ. penul. Re
ligioſis non liꝫ de baptiſmo leua
re vide de hoc ꝭ impedimentũ. vi. ꝭ.
fi. De cathaciſmo patris ⁊ coniu
miſſis habes ꝭ. cathaciſmus. B

Baptiſmus. vij.

quo ad eius effectũ. Quis
ſit effectus baptiſmi. Re. ſm tho. in
iiij. d. iiij. Paruuli quidẽ in baptiſ
mo mundant̃ ab originali ⁊ dan
tur eis virtutes in habitu ſed non in
vſu. Adultis aũt fit remiſſio oim
pctõrum: non ſolum originalis:
ſed etiã alioꝝ ⁊ totius pene. Neqꝫ
req̃ritur alia pñia. Con. pe. ⁊ mgr̃
ſententiaꝝ. A. Idem in sũ. con. co.
ti. q. xvi. Vbi etiaꝫ dĩ ꝙ req̃ritur
attritio que tollit indiſpoſitioneꝫ
.ſ. ꝓpoſitum peccandi: ⁊ ꝙ maliꝫ
ei diſplicet ſm pe. ⁊ tho. Allexan
der aũt de hales ſup. ij. ſententiaꝝ
diſ. xxvij. q. x. q̃ incipit. Octauo
querit̃. ⁊ q. xi. q̃ incipit Queritur
poſtea. dicit ꝙ cũ adultus venit ad
baptiſmũ: de neceſſitate debet dolere
⁊ penitere de oibus mortalibus:
quoꝝ recordatur ⁊ etiã de veniali
bus in gñe. ⁊ forte de maioribꝰ ve
nialibꝫ pticulariter dolendo ꝙ cõ
miſit ſeu ꝙ ſit in culpa alicꝰ pecca
ti etiã venialis. Q8 ſi non fecerit:
grãm non recipit baptiſmalẽ. B.

Utrum fictio impediat effec
tuꝫ baptiſmi. Re. ſm
pe. Qui fictꝰ eſt in hoc ꝙ ſimulat
ſe velle conferre vel ſuſcipe baptiſ
mum ⁊ non intendit: effectũ eius
impedit. Sed qui ſimulat ſe diſpo
ſitum interius cũ nõ ſit: vel ꝙ nõ
credit: vel ꝙ cum ꝓpoſito peccãdi
accedit aut ꝯtemnit ſacramentũ:
non reueret̃: vt in ſum. cõ. ſequit̃
Non ſuſcipit rem ſacramenti .i. grã
tiam: ſed caractereꝫ ſuſcipit. Et vt
dicit augꝰ. cõualeſcere incipit qñ
fictio veraci ꝯfeſſione receſſerit Et
baptiſmus quidẽ pctã ante com
miſſa delet quo ad culpã ⁊ penã.
ſed ꝯmiſſa poſt baptiſmũ delet q̃
ad culpam ⁊ hoc p accñs: ꝙ ma
gis delentur virtute pñie. Cõ. al.
⁊ tho. in. iiij. di. iiij. A. Idẽ in ſum.
cõ. li. iij. ti. xxiiij. q. xvij. ⁊ xviij. B

Utrum effectus baptiſmi eq̃
lis ſit in oĩbus. Re.
ſm pe Quantum ad caracteris im
preſſionẽ ⁊ peccatoꝝ ⁊ penaruꝫ re
miſſionẽ equalis effectus eſt. Sꝫ
quantũ ad depreſſionem fomitis
⁊ infuſionẽ gratie eſt inequalis.
ꝙ inequalis põt eſſe diſpoſitio vo
luntatis In puulis tñ ꝙ equalis
eſt diſpoſitio equalis ⁊ effectꝰ erit
Con. al. ⁊ tho. in. iiij. di. iiij. A. Idẽ
in ſum. cõ. co. ti. q. xxi. vbi etiã dĩ
ꝙ ex priuilegio ſpeciali põt plꝰ da
re vni ꝙ̃ alteri. B. Baptiſmus nõ
tollit irregularitatem bigamie in
fra. bigamia. ꝭ. vi. ſed bene tollit
illam homicidij. infra homicidi
um. iiij. ꝭ. ⁊ in fine.

Bellum primo

comuniter. Ad hoc ꝙ bel
lum ſit iuſtum tria requirunt̃ ſm
tho. ij. ij. q. xl. Primum .ſ. autori
tas principis: ꝙ priuata perſona
in iudicio ius ſuum põt proſequi

Et intellige principis ſiue eccłiaſti
ci: vt qñ pugnatur pro eccłia· ſiue
principis ſecularis xxiij·q·i·quid
culpat̄· ⁊ q·ij·c·i· Et ſ̄m vl·ſufficit
autoritas inferiorꝝ dignitatū ad
defenſionē ſibi ſubditorꝝ: vt qñ
quis al's p iudicem ſe iuuare nō
pōt· Secundum qđ requiritur in bel
lo iuſto eſt iuſta cā: vt .ſ. illi ꝯtra
quos bellum mouetur ex aliqua
culpa hoc meruerīt Vnde aug⁹·in
li·queſtionū· Juſta bella dn̄t diffi
niri q̄ vlciſcunt̄ iniurias ſi gēs vel
ciuitas plectenda eſt: q vel indica
re neglexerit qđ a ſuis improbe fa
ctū eſt: vel reddere qđ p iniuriam
ablatū eſt·xxiij·q·ij·dn̄s· Terciū
requiritur intentio recta .ſ. qua inte
ditur vel vt bonū pmoueatur: vel vt
malū vitetur Vnde non lʒ fieri ex
odio ⁊ hmōdi·ſed ꝓpter iuſticiā ⁊
caritatē vt in predcō c·quid culpa
tur ⁊ c·militare· Sunt alia duo q̄
ponunt̄ a quibuſdā req̄ri in iuſto
bello: viʒ vt nō ſit pſona cui bella
re nō licet: vt clericus·xxiij·q·viij
clerici· ſed hoc ē ꝓpter ſpālem phi
bitionē vt dr̄ ꝯ bellū ijſ·i· Jtem vt
fiat p reꝝ repeticōe vel patrie defē
ſione ⁊ hmōi xxiij·q·ij·c·i· Sed h⁹
reducit̄ ad iuſtam cām· A· Jđē p
lix⁹ in ſum·ꝯ·li·ij·ti·v·q·xlv·vbi
etiam dr̄ ſ̄m glo·ray· ꝙ princeps
qui nullū hʒ ſuperiorē ſiue rex ſiue
imperator autoritate ꝓpria ſi iuſta
cā ſubſit pōt mouere bellū tam cō
tra ſubditos: q̄ȝ ꝯtra extraneos·
Pōt ⁊ ſubditis ſuis dare auctem
mouendi bellū cōn eoſdē ⁊ eodē mō
Sed certe null⁹ eſt preter papā q̄
non habeat ſuperiorem ſaltē ipſū
papā·xcvi·di·duo ſunt· Jdeo ad
ipſum ſi pt fieri p iuſticia debet re
currere: qꝛ ab ipſo etiā imperator
pt iudicari dcō c·duo· B

Cum ſine principis autori
tate p aliqđ pticulaē
bellū liceat iniuriā repellere. ꝶ De
iure nāli pōt quilibet vim vi repel
lere: dū tñ incontinenti ⁊ cū mode
ramine inculpate tutele·i·ꝙ tute
la illa moderata ⁊ ſine culpa ſit:
nec ſit ad ſumendā vindictā ſ; ad
ꝓpulſandā iniuriā: ex·de homi·ſig
nificaſti·ij·circa finem· Dico ꝓpul
ſandā ſiue a ſe: ſiue a ſocio·xxiij·
q·iij·nō inferenda ⁊ c·vlt̄· A· Pro
ſocio intellige quemcūqȝ iniuriā
patientē: vt ex dictis ca·pt colligi
B· Et ſiquidē vis ſeu iniuria ſit in
pſonā: tunc pt vis repelli antequā
ſit illata· Nā licitū eſt occidere inſi
diantē ⁊ eū qui vult occidere: ſi ali
ter nō pt quis man⁹ eius euadere
ff·ad·l·acq̄·l·iiij·⁊·v· A· Si aūt a
liq̄s poſt vim illatam perſone rep
cuciat: nō videt̄ repulſio iniurie: ſ;
vindicta q̄ phibita eſt oibus dcō
c·ſignificaſti· Jdeo tenet̄ niſi vide
rit iniuriantē patum denuo pcu
tere vt notat glo·in dcō ca·ſignifi
caſti· Vbi etiā dr̄ ꝙ moderamen
intelligit̄: ſi illđ tm̄ fiat quo omni
ſo violentia repelli nō poſſet· ⁊ ꝙ
ſi quis modū excedat: non tenet̄
ſi nō fecit ex ꝓpoſito·ff·ad·l·acq̄·
ſi ex plag⁹ ꝯ taberarius· Ray·dicit
hoc verū quo ad ſententiā excoica
tionis qñ iniuria fieret in pſonā
eccłiaſticā· Sʒ q̄ntū ad aliā ſatiſfcō;

de exceſſu vel quo ad penitentiam
vel irregularitatē ſi ꝓpter repcuſſi
onem mors ſecuta ē: tutius credo ꝙ
teneat̄: vt in ſum. cō. li. ij. ti. v. q.
lij. Sed dcās Frater marinꝰ non loq̄
tur de excōicatōne ſed de ſatiſfcōe
illati damni. ad quā dicit nō tene
ri repcutiendo excedente nō ex ꝓpo
ſito ꝓpter precedentē culpā inuaſo
ris. vt ibi. B. Si aūt vis inferat̄ in
reb9: tunc ⁊ illatam ⁊ inferendā li;
repellere ſed p9 illatam dū tñ incō
tinenti. i. ꝙ̄ cito ſit illata vis priuſ
ꝙ̄ diuťat ad aliū actū. ex. de reſti.
ſpo. olim cām. ⁊ in preallegato c.
ſignificaſti. A Ubi dicit glo. ꝙ in
telligit̄ incontinenti fieri etiā col
lectis amicis. Et puto intelligenď
ſi iſta collcō fiat anteꝙ̄ diuertat̄
ad actꝰ impertinentes. ar. l. petens.
C. de pactis. Als poſſet diu dura
re ⁊ eſſe materia publice ſecte: li;
aliud videat̄ dici in ſum. cō. co. ti.
q. liij. B. Gnaliter autem ſciendū
eſt ꝙ ad talia nemo tenet̄: immo
pfectius eſſet remittere. iuxta illď
Math. v. ſi quis te pcuſſerit in v
nam maxillā ⁊c̄

Utrū p bellū vel violentiā liceat ꝓpria autorita
te iam ablatam vel inuaſā recupe
rare. R. ſm inno. ⁊ hoſ. Si hoc fiat
incōtinenti: certe li; put in ꝓximo
§ dictū eſt. Si vero ex interuallo: nō
licet: imo dʒ adiri iudex raptoris
⁊ eius autoritate recupari. Na; ſi
aliq̄s ꝓpria autoritate violent̄ re
cuparet etiā rem ſuā: cadit a iure
ſuo ⁊ pbit eam. A. Facit ad hoc. ff.
ꝙ metus cā. l. extat. B. niſi forte ñ

poſſet p iudicē eam cōſeq̄ vel recu
pare: vt notat̄. i. di. ius gentiū.

Quid ſi abſq; autoritate ſuperioris aliq̄s dā
nificatus accepit de reb9 damnifi
cantis: nunquid pt retinere. R. Dicē
dum. Si accepit abſq; vitio: vt pu
ta q; inuenit vel alius ſibi dedit ⁊
hmōi: non peccauit: ⁊ pt licite re
tinere vſq; ad valorē damni. ff. de
odi. inde. l. ſi non ſortē. §. ſi centum
Niſi forte res q̄ puenit ad eū fuiſſ;
illi a raptore ↄmodata. C. de cōmo
dato. l. pretextu. vel etiā depoſita.
C. depoſiti. l. ſi quis. Nā in hijs ca
ſibus nō pt retinere. Hec indubi
tanter vera ſunt in foro iudiciali.
Sed ſm quoſdā etia; li; talis pre
cet ⁊ pñiam agere teneat̄: tñ in fo
ro pñiali non tenet̄ ad reſtitucō;
In hoc cō. xvi. q. vi. Et ad hoc facit
qď dicit tho. de illo q̄ furtiue acce
pit rem ſuā apud aliū iniuſte dete
tam: vt hētur ī. depoſitū. §. vlti. A.
Hic pctm̄ eſt in accipiendo: nō āt
in retinendo: al' nō poſſet ⁊ retinē
⁊ penitere. xiiij. q. vi. ſi res. Retinē
aūt nō liceret: qñ ſine alteriꝰ iniu
ſto dāno: vel ꝓximi malo exēplo
agere non poſſet. ad Ro. xiiij. ibi.
Si ꝓpter cibū ⁊c̄. ⁊ ij. Chor. vi. Ne
mini dantes vllā offenſionē vt pt
ↄſtare ex dictis ī. depoſitū. §. ſi. Poſ
ſet etiā in accipiendo non peccare
vt qñ nō poſſet iuſticiā inuenire:
ſm inno. ⁊ in ſū. con. lib. ij. ti. v. q.
xlv. ⁊ §. primo. B

Utrū in bello liceat vti inſi
dijs. R. ſcdm thomā
ij. ij. queſti. xl. In bello iuſto licet

vtī inſidijs occultando ab hoſtibꝫ
ea ꝑ q̄ volumus eos impugnare:
qꝛ ꝓpoſitum noſtrū non tenemur
eis aperire. xxiij. q. ij. dn̄s. Sed nō
licet eos ſic decipe qꝫ dicat eis fal
ſum vel non ſeruet eis ꝓmiſſum.
xxiij. q. i. noli. A. Idē in ſum. con. li.
ij. ti. v. q. xlvij. B

Qui hꝫ iuſtum bellū ſuum
facit quicq̄d capit ab
hoſte vel eius auxiliatoribꝫ ſiue ſb
ditis ſiue alijs quouſqꝫ ſit ſibi ple
ne ſatiſfactū de oī damno ⁊ laborē
⁊ opis tam ſui q̄ ſuoꝝ: vel donec
ipſe hoſtis offerat ſe ad ius ⁊ ve
lit ſatiſfacere. ḋ i. ius gentiū. xxiij
q. vij. ſi de rebꝫ vltra. Hic aūt non
debet aliq̄d accipe: niſi forte eſſet
talis hoſtis qꝫ ꝓpter hereſim vel a
liud hmōi bō ſua eēnt per edictuꝫ
publicata. A. vel niſi bellū eſſet in
dictū a principe qui ſuperiorē non
hꝫ. Tunc eīm non tm̄ hoſtis: ſꝫ eti
am auxiliatoꝝ iniuſte iuuantiuꝫ
p̄t quis res ⁊ pſonas cape. Et ca
pti ſerui ſiūt ſꝫm mno. vt in ſū. cō.
co. ti. q. xlv. B. Subditi vero iniuſ
te bellantiū ſi in tali bello non pre
ſtent dn̄s auxiliū. ꝯſilium. vel fa
uorē non ſunt expoliandi: vel in a
liquo puniendi. Pctā eīm ſuos tm̄
debent tenere autores: ex. de hijs q̄
ſiunt a ma. c. q̄ſiuit. i. q. iiij. c. v. Q̄d
veꝝ eſt etiā ſi dn̄s predictoꝝ in ip
ſo iniuſto bello vtatꝰ rebus ipſoꝝ
ab eis ablatis. Silr nō ſunt ſpoli
andi clerici ⁊ religioſi vel ꝯuerſi.
pegrini. mercatores. ruſtici eun
tes ⁊ redeūtes ⁊ in agricultura exn̄
tes: ⁊ aīalia quibꝫ arant ⁊ ſemia

portant. ex. de treuga. innouamꝰ.
xxiiij. q. iij. ſi quis romipetas. Por
ro tota preda q̄ obueīt de bello iu
ſto dn̄i eſt ⁊ ipſe tenetur diuidere
ſubditis ſꝫm ꝓportionē ⁊ qualitatē
pſonaꝝ: vt di. i. ius militare ⁊ no
tatur. xxiij. q. v. dicat. A. ſ. in glo.
⁊ idē notat glo. in dcō ca. ius mili
tare. Et cum oībus predictis ꝯcor.
albricus. B

Quid cū ſubditus mouet
bellū mandāte ſibi
dn̄o vel ſeq̄tur eū: nunquid tenetꝰ
reſtituē ſi qua ab hoſtibꝰ accepit
R̄. Si belluꝫ ſit iuſtū: non tenetꝰ ni
ſi iuxta edictū dn̄i ſui. Si vero ſit in
iuſtū ⁊ ipſe ſcit: tenetꝰ. qꝛ plus de
buit timere deū q̄ hoīem. Si vero
dubitat vtrū ſit iuſtum vel nō: ite
rum non tenetꝰ. xxiij. q. i. quid cul
patꝰ in ſi. Excuſatur eīm ꝓpter obe
dientiā dn̄i ſui licꝫ dn̄s peccauerit
ſi forte male precepit. A. Con. al.
Sed hoc p̄t intelligi veꝝ quouſqꝫ
dubitat. vnde alia lrā hꝫ. interim
nō tenetur. Nā cū ſciuerit bellū eē
iniuſtū: ſtatī incipit eē male fidei.
⁊ tenetꝰ reſtituē q̄d hꝫ. ar. c. ſi. ex.
de pſcrip. Si vero q̄d accepit ꝯſūp
tum ē: bō fide tenetꝰ in q̄ntum ex il
lo ſit factꝰ locupletior. C. de rei ven
di. l. certū. B

Sed q̄ritur an ſic ſubditi
mouētes belluꝫ excu
ſantꝰ in duꝰ vt nūc dcīm ē vtꝝ ſilr
excuſentꝰ aīci. cōgti. ſtipēdiarij ⁊
hmōi. R̄. nō qꝛ nō excuſat eos obe
dientia neqꝫ in duꝰ dn̄t ſe ꝯmittē
diſcrimi vt inuētꝰ aliquē in p̄iudi
ciū aliꝰ. xxiij. q. v. de liga. A. Hꝰ ſuit

dictum glo. rap. vt in ſum. cõ. eo.
ti. q. xlvi. ⁊ addit. Nec ē ſiĺe de ad
uocato quē excuſat bõ fides q̄ diu
credit iuſtā eſſe cām quā fouet li
cet in veritate ſit iniuſta. qꝛ ibi eſt
iudex ſuperioꝛ q̄ cām examinat. ⁊
de allegatis iudicat. In bello vero
viribꝰ corpalibꝫ negociū vincit ⁊
nō p rōez dijudicat. Cõ. vl. vt ibi

Quid ſi ſubditus hꝫ B.
guerram ɔtra dn̄m
vel comiſſo. R. ſm̄ wil. Cū vaſal
lus comitis hꝫ aliq̄d ɔtra comitē:
req̄renda eſt primo autoritas re
gis Si aūt cões hꝫ aliq̄d cōn̄ regē
⁊ rex humiliter req̄ſitus p pares
cuie nollet illi ius exhibere: credo
q̄ ſi ius ſuū defendat armis cum
moderamine non peccat Impug
naē vero regē ꝓpria autoritate nō
licet: ſꝫ denūciaē hꝫ pape: qui po
terit excoīcare: ⁊ creſcente ɔtuma
cia dare autoritatē mouendi cōn̄
eū arma. vel ɔqueraē coraꝫ impa
tore ſi rex illi ſubſit ⁊ illiꝰ autorita
te ſi oportebit mouebit bellū. Qn̄
aūt rex hꝫ cauſaꝫ ɔtra īpatorē
vel impator ɔtra regē q̄ non ſub
eſt illi: nō erit aliꝰ coram quo q̄ri
monia ponaē niſi papa. vt nunc
dictū eſt. Tn̄ paſſus iniuriā pecca
ret mouendo bellū ſi alter offerrꝫ
ſatiſfcōēꝫ. Cū aūt comes hꝫ aliq̄d
ɔtra ſubditū: nō ꝓpter hoc dꝫ ſibi
ius dicere: ſꝫ vel autoritate iudicis
ſuperioris gladiū ſumat vel ad di
oceſanū vaſalli recurrat. cui ſi va
ſallus obedire recuſauerit: excōi
cabiē rōe peccati. ex. de iudi. nouit
Et ſi p annū ſic pſtiterit: dioceſaꝰ
ipſum ⁊ res eiꝰ capiendas expōnꝫ
ar. xi. q. iij. rurſus. ⁊ c. q̄ſquis. et
ex. de here. excoīcaꝰ v. ſ. ſi vo dn̄s.
A. Hoc vltimū dictū fuit hoſt. vt
in ſū. con. li. ij. ti. v. q. xlviij. vbi cē
oīa predcā ponunē Et nō ſolū ſub
ditos: ſꝫ ⁊ reges pt ep̄s iudicare.
⁊ p ɔn̄s eius autoritate poterit cō
tra eos bellū moueri. qꝛ ei ſubſūt
ex. de ma. ⁊ obe. oēs. ⁊ ibi glo. B

De damnis ⁊ vaſtationibꝫ
q̄ fiūt in bellis: q̄s ⁊ cui
teneatē. R. ſm̄ wil. q̄ qui hꝫ iuſtū
bellū nō teneē de illis dāniſ q̄ ipſe
vel ſui bona fide pugn̄do intulerūt
aut a quibꝰ cōmode abſtinere nō
potuerunt. Si aūt craſſandi aīo
malicioſe intuliſſet cū al's poſſet
ſibi ɔſulere: tenebiē ⁊ ɔpenſabun
tur illa dāna cuꝫ damnis ꝓpter q̄
bellū motuꝫ eſt facta diligenti cō
putacōe hincinde Suis vero hoīb
iſte q̄ iuſte bellat non teneē de dā
nis q̄ paſſi ſunt ab adūſarijs. qꝛ
tales ſubditi ſe ⁊ ſua tenenē expo
nere p dn̄o Et dico q̄ dn̄s nō tene
tur n̄ forte ipſe fuerit in culpa ne
gligēter defendēdo eos. Talis etiā
iuſte bellans teneē oibus illis q̄s
dōuit ſi qua receperūt: niſi venerit
illi ex debito vel cā humanitatis ł
ɔſanguinitatis. xxiij. q. iij. nō infe
renda ⁊ alijs capitulis ibi. Qui ve
ro hꝫ iniuſtū bellum teneē primo
aduerſarijs de oibus dānis illa
tis. Teneē etiam ſuis ꝓprijs hoīb
de damnis q̄ receperunt ab aduer
ſario q̄ iuſte ēpugnabat. ſi ipſi p
prij hoīes inuenerunt ipſum bō fide.
q̄ ſi inducti fuerunt ex eius ɔſilio:

timore vel coactione · ⁊ de ſe non e
rant facturi · Sec⁹ ſi mala fide iuue
runt illuz · In quo caſu nullā hñt
actionē ↄtra eū · Nā in re turpi nl̄
la cohibitur obligatio · Inſti · mā
dati § illud · ⁊ ff · mādati · ſi remue
randi § rei turpis · ⁊ l · ſi mandaue
ro § qui eidē · A · In hijs iurib⁹ p₃
ꝙ exeqn̄tes iniuſtū mandatū li₃
coacti vel al̄r inducti nullā hñt acti
onē : cū bon⁹ hō plus timeat pc̄m
ꝙ̄ mortē · ff · ꝙ metus cā · l · iſti qui
dē · S₃ iſtis inductis detur ſatiſfcō
ſm modū predictum ſolū in foro
pn̄ali · ſm glo · ray · ⁊ vl · vt in ſū ·
con · eo · ti · q · lviij · vbi ponunt eci
am oia predcā B

CUnquid dn̄i q̄ bellaue
runt pn̄t ↄpo
nere admuicē ſup damnis q̄ eoꝝ
ſubditi paſſi fuerunt · R̄e · ſm wil ·
Si ↄpoſitio fiat de ↄſenſu damnifi
catoꝝ : ſtandū eſt illi · A · Si cōſen
ſus eſt liber ⁊ debitores erant pa
ti ſatiſfacere ſm eoꝝ poſſe · al̄r nō
ſm glo · ray · vt in ſū · con · li · ij · ti · v
q · xxv · Puto aūt ꝙ ſufficiat liber
ↄſenſus creditoris quo ad tollēdā
reſtitucōe₃ : cū in re ꝓpria quilibet
ſit moderator ⁊ arbiter · l · in re mā
da · C · mādati · B · Al̄s ille q̄ iniuſte
mouit bellū : non p̄t p ſuā ↄpoſicō
nem preiudicare hoibus ſuis : q̄n
ip ſe teneat̄ eis de ꝓprio ſatiſfacere
n̄ ipſi in culpa fuerint parit̄ cū eo
vt in prece § dictū eſt · Qui aūt ha
buit iuſtum bellū non d₃ ↄponere
cū aduerſario in preiudiciū hoim
ſuoꝝ : ſed debet ꝓcurare ꝙ eis ab
aduerſario dāna reddant̄ : al̄s y

cōponeret ita ꝙ ad vl̄ſatius nō ſa
tiſfaceret ſubditis : ipſe tenēt̄ eis ·
Hoc intellige de dānis incendioꝝ
rapinaꝝ ⁊ hmōi · Nā de expenſ̄ ſa
tis ↄſueuerunt dn̄i autoritate ſua
ↄponere vel ptranſire · A · Hoc bn̄
ꝓcedit ex iuſta cā : qn̄ ſ · ē ad vtili
tatē ſubditoꝝ : al̄s ↄſuetudo nō fo
ret rōnabilis · q̄ eēt ↄtra preceptū
diuinū quo ꝓhibet̄ tolli vel retine
ri ſeu ↄcupiſci alienū · B · Qđ eē de
pri⁹dictis damnis ↄcedi p̄t : ſi dn̄i
ex ꝓbabili cā viderint ea eē remit
tenda : poti⁹ q̄ carere pacis ↄmo
do ⁊ incurrē belloꝝ pericula · Et cū
in hoc caſu pn̄ceps vtilit̄ gerat ne
gociū ſubditoꝝ : ipſi ſubditi tenē
tur ratū hr̄e · Si aūt ab inicio cōn̄
dicant ne fiat ↄpoſicō n̄ reſtitutiſ
ſibi dānis : non p̄t dn̄s ipſa dāna
quietare · A · Nā gerens negociu₃
alteri⁹ : eo inuito non p̄t aliq̄d pe
tere : n̄ p bene geſtis ante ꝓhibiti
onē · C · de neg · geſ · l · ſi · B · S₃ bn̄ p̄t
deſiſtere a bellando · q̄ ſicut apud
eū eſt autoritas mouendi bellū :
ita ⁊ deſiſtendi · Cō · vl · ⁊ hoſti · A ·
Idē in ſū · con · eo · ti · q · lix · B

UTrū liceat facere noua ca
ſtra · R̄e · ſm inno · A ·
in ca · piſanis de quo § · B · Nō l₃ hoc
facere cū iniuria vel emulacōne al
teri⁹ : vel eciā incaſtellare vetera q̄
non ꝓbantur hitata · C · de edifi · ꝓ
ua · l · iij · A · Hanc · l · allegat innoc ·
licet aliq̄ hic habeant de edi · pub
li · ſed male · ⁊ ad predcā meli⁹ fa
cit · ff · de opib⁹ pub · l · iij · ⁊ l · ij · C ·
de fundis limitofis · li · xi · q̄s inno ·
ibidē allegat · B · Et ad hoc poteſt

agere eps vt destituatur vel in pri
stinā formā reducantur· ar· ex· de
iudeis ꝯsuluit· A· Hoc verū qn̄ epi
interest: vt in casu· c· pisanis· de q̄
loq̄tur inno· al's non· sicut de quo
libet alio· Jdeo seq̄tur· B· Et nō so
lum eps sed quilibet qui h̄et ibi
redditus· Nā iuste p vitanda dimi
nucōe sui patrimonij quisq; agit
ar· ex· de resti· spo· pisanis Jdē hos·
A· Predicta etiā notant in sū· cō·
li· ij· ti· v· q· lx· B

Vtrū liceat bellare in festis· R· fm tho· ij· ij· q· xl·
Obseruantia festoꝝ non impedit
ea q̄ ordinantur ad hoim salutem
etiā corpalem· Vnde dn̄s arguit
iudeos dicens ioh· vij· Michi indi
gnamini qꝛ totū hoiem saluū feci
in sabbato· Jnde est etiā qꝛ medi
ci pn̄t licite medicare in die festo·
Multo aūt magis ꝯseruanda ē sa
lus reipublice q̄ vnius hois Hoc
aūt fit p bellum: a ideo licitū ē bel
lare in dieb9 festis: si necitas hoc
exposcat· Nā ꝓpter festū in necitate
cessare: esset deū temptare· sed ne
cessitate cessante non licet· qꝛ tunc
dn̄t hoies vacare spūalibus Con
rap· A· Jdē in sū· con· li· a· ti· xij· q· v
ij· B· de facientibus a venden tib9 ar
ma vide infra· negociatio· §· si· A·
immo poti9 §· qui incipit· Quid de
artificibus B

Bellum· ij· quo ad clericos Clericis bella
re nō licet· xxiij· q· viij· per totū· Et
hoc est fm Tho· ij· ij· q· xl· dupli
cī rōe· Prima est gn̄alis· qꝛ exercitia
belloꝝ inq̄etudines h̄nt a multū
impediunt a ꝯtemplacōe diuino
rum a laude dei· a orōe p populis
que ad officiū ptinent clericoꝝ·
Secunda ē specialis· qꝛ clerici ordi
nantur ad altaris ministeriū: in
q̄ sub sacrō repn̄tatur passio xp̄i
a· Chor· xi· Quotienscūq; mandu
cabitis panem hunc: et calicem
bibitis mortē dn̄i annunciabitis
donec veniat· a ideo non competit
eis occidere vel effundere sāguinē
sed magis esse paratos ad effusio
nem ꝓprij sanguinis p xp̄o vt imi
tentur ope qd gerunt ministerio
A· Jdē in sum· cō· li· ij· ti· v· q· li· B·
Sed nec pn̄t arma portaē absq; iu
sta cā· puta si transeant p loca pe
riculosa ad terrorem latronū: li;
non deant percutere· ar· xxiij· q· iij·
maxima9· a nōtur ex· de vi· a ho·
clericoꝝ· clerici primo· A· Jn glo·
Et subdit qꝛ al's portare non dn̄t·
a si tercio admoniti nō destiterint
pdunt priuilegiū illius canonis·
xvij· q· iiij· si q̄s suadente· a ex· de
sen· exco· in audientia· a· c· ꝯtigit
ij· B· Nisi forte vim vi repellendo:
vt sup̄ bellū· a· §· ij· a infra· homici
diū· a· §· vi· vij· v· viij· A· in §· vij·
nil de hoc dī: sed poti9 in §· qui inci
pit· Vtrū liceat clericis B

Quid si cleric9 iuit cū h̄nti bus iustum bellū a
ꝯsecutus est aliq̄d: nunquid tene
tur restituē· R· fm wil· Si datum
fuit ei ab eis quibus licuit rape:
potest illud tenere· si autem ipse
rapuit: tenetur ad restitutione;
dammificato quidē si sit: alioquin

paupꝛibus. Nam ſicut dñs eius non potuit ei dare autoritatē bel landi: ita neqꝫ rapiendi. Poſſet tñ retinere de ꝯſenſu dñi qui iuſte pugnauit ſi ꝯſēſerit dum guerra durat. qꝛ p inde eſt q̄ſi dñs rem il lam ei dediſſet A. Idem in ſum. cō. co. ti. q. l. B

Utrū qui bellis interſunt: poſſint fieri clerici. Re. ſm rap. Si quis interſit bello li cito: nec interficit nec mutilat nec cām mortis preſtat ſi aliter ſit ido neus p̄t pmoueri: nec indiget di ſpenſacōe Si vero in bello illicito ꝛ ibi hoīes ſunt occiſi. etiā ſi non p illum: ei imputabit̄ ꝓpter culpam precedentē. ꝛ ita pmoueri non po terit. xv. q. i. c. vl. ar. extra de cle. p cu. pñtium. ꝛ de hoī. ꝯtinebatur A Con. goff. ꝛ hoſt. vt in ſum. cō. li. ij. ti. ij. q. v. ꝛ ſm hoſti. ad ſecūdū membꝝ meli⁹ facit. c. ſi quis poſt acceptū. li. di. Et addit rap. Credo tñ qꝛ cum talib⁹ poſſit ep̄s diſpen ſare: dummō nec mors nec mēbri mutilatio fuerit ſubſecuta. ar. ex. de cle. pu. in du. c. i. ꝛ ij. Glo. dicit. Fuerit ſubſecuta p illos: lꝫ fuerit ſubſecuta p alios vt ibi. B

Licitū ē prelatis eccāſticis ob defenſionē rerū eccīe vel fidei inuocare ꝯtra violētos brachiū ſeculare ꝛ hortari tales: nō quidē vt occidāt vulnerent vel mutilent. hoc eīn eēt directe ad ho micidiū puocare: ſꝫ vt eccām. fidē vel p̄riam liberent ꝛ terrā ab infi delib⁹ occupatā reducāt ad xp̄m. ꝛ ſup hoc eē facit remiſſiones ma gnas. ꝛ lꝫ hincinde aliq̄ occidant̄ non ē hoc p̄lato imputandū: imo peccaret niſi cōtra tales ſe opponēt xxiij. q. v. de occidēdis. ex. de hoī. po ſtulaſti. ꝛ. ca. tua nos. xxiij. q. iij. maximian⁹: ꝛ. q. viij. igit̄. ꝛ c. ſciē. ꝛ c. oī. ꝛ c. hortatu. ꝛ c. vt pridem Tho. etiā. ij. ij. q. xl. dicit qꝛ ad de ricos bene ptinet diſponere ꝛ indu cere aliū ad bellandū iuſta bella ꝛ licet nō debeat exercere bella manu ꝓpria: tñ p̄nt intereſſe vt iuſte pu gnantibus ſpūaliter ſubueniant ſu is hortationib⁹ ꝛ abſolutionib⁹: ꝛ aliis ſpūalibus ſubuentionibus A. Idē in ſum. cō. li. ij. ti. v. q. xlix. B Si pſona eccāſtica violenter occu pat domū alic⁹ ꝛ non vult exire ſi ne violentia. vide infra excōicacō ij. ſ. iiij. ꝛ de iſta materia etiā vide multa infra. irregularitas. i. ꝛ. ij. q̄ſi p totum.

Bellū tercio in

q̄ntū eccīa ſiuoluit. Quid de illis q̄ in bello iniuſto incēdunt eccās an teneant̄ ad emendacōē. Re. ſm wil. ſi nō ſūt icaſtellate ꝛ in cēdunt̄ ex ꝓpoſito incēdentes tenēt̄ ad emēdā. ſi vō ſūt icaſtellate ā n ex ꝓpoſito incēdunt̄ ſꝫ cāū. ſ. dū iuſ te illi bellātes p̄ſtāt operā rei lici te incēdēdo machinas hoſtiū ꝛ h⁹i nō tenent̄ Idē vl. A Idē in ſū. cō. li. ij. ti. v. q. lxiij. vbi eē declarat̄ illd h⁹i: qd ē dū incēdūt caſtꝝ ꝉ villā quā al's. expugnare ꝯmode non p̄nt. B

Quid de rebus que capi untur de eccleſiis:

aut que ſunt de bonis eccleſiarū
ſeu clericoꝝ exiſtentium in terra illi⁹
ↄtra quē bellū agitur. R. ſm wil.
Raptores hoꝝ tenent ad reſtituti
onē niſi autoritate prelati eccaſti
ci hoc fieret. Jo. de vl. A. Jo. in ſū. co.
eo. ti. q. lxi. B. Vel niſi eſſent victu
alia ⁊ hm̄oi vt in ſe. §. A. Nō tn̄ de
bonis eccē vel clericoꝝ: vt pōt colli
gi ex dc̄is in dc̄a. q. lxi. ⁊ etiā in. §.
ſe. B

Quid ſi irruētib⁹ hoſtib⁹
ↄfugiunt ad eccām
⁊ capiūtur ibi. R. ſm wilh. Si ta
les ↄfugientes in caſtellauerūt ec
cliam: aut inde impugnaūert iuſtos
hoſtes: non dn̄t gaudere immuni
tate ecclie quā ipſi violauerunt in
de pugnando. Silr̄ ſi reponāt ibi
victualia de quib⁹ ſuſtentantur i
impugnacōe hoſtiū: qr ſi rapiant
a iuſte bellantib⁹ nō peccant: ⁊ nō
tenentur ad reſtitucōez. Jo. de vl. A
Jo. in ſum. con. eo. ti. q. lxij. B. Ad
hoc facit infra. emunitas ↄfugiē
tium. §. ſi.

Benedictio Be

nedcōz ſimplicem pn̄t da
re ſacerdotes: etiā pn̄te epō. xcv. d
Ecce. Sz non ſolemnē vt premittē
do. ſit nomen dn̄i ⁊c. vel humilia
te vos ad benedcōem ⁊c. xxvi. q. vi
miniſtrare. A. Hoc fuit dictū rap.
⁊ ei⁹ glo. vt in ſum. con. li. iij. ti. xx
vij. q. x. vbi etiā dr̄ q̄ ſacerdos nō
debet dicere. humiliate vos ⁊c: niſi
calicē teneat: aut corpalia aut pa
tenā aut crucez aut tale quid ſm
glo. Dr̄ etiā ibi q̄ cū pſbr̄ celebrat
pn̄te epō debet ſibi intuē an ipſe
velit benedicere. Qz ſi velit: nō bn̄
dicat pſbr̄. ſi aūt nolit: pſbr̄ bene
dicat predcā ſimplici benedictiōe
Nec erit etiā in pn̄tia epi licentia
alia expreſſa epi neccāria. qr hoc
ſolo q̄ pmittit eū miſſam celebra
re intelligitur p ↄn̄s oia pmittere
que ad miſſam ſpectant. ar. extā
de offi. dele. preterea Et benedcō p
tinet ad miſſaz: de ↄſe. di. i. miſſas
Et ad predicta facit c. cum ad cele
brandū ea. diſ. vbi dr̄ q̄ vbi epūs
non fuerit: pplus benedcōz accipi
at a ſacerdote. Et ſic ptz q̄ vbi fue
rit: primo debet requiri vt dictuz eſt
B. Vide de hoc infra ſacerdos. §. iij
De aqua benedcā vide. s̄. aqua be
nedicta. An benedicende ſint ſcde
nuptie vide infra nuptie. §. iij.

Beneficium pri

mo cōmuniter. Infra qd
tempus conferri debet vacans be
neficium. R. Eccleſiaſtica miniſte
ria ſeu bn̄ficia ecclie ſeu officia q̄li
bet non dn̄t vacare vltra ſex men
ſes: alioquin ſi collatio ptinebat
ad epiſcopuz: devoluitur ad capi
tulum ⁊ econuerſo. et ſi fuerit ne
gligens p alios ſex menſes deuol
uitur ad metropolitanum ⁊ poſt
ea ad papā extra de conceſ. preb.
nulla Et. intelligas ſcḋm p illa vi
ce. extra de ſupplen. negli. prela.
ſicut nobis. Et ſi quis predictoꝝ
elapſo tempore conferāt: nihil va
let. extra de ſupp. ne prela. c. ſi. Et
incipit currē tps p̄ dcim: nā a tpe

vacationis: ſed a tpe ſcie ſeu noti
cie ex. de conceſ. prebē. q2 diuerſitatē
Et de dictis ſex menſib9 ſubtrahit
tps ſuſpenſionis a pegrinacōnis
a req̄ritur q p ſuā culpā vel negli
gentiā diſtulerit. Sec9 ſi p impotē
tiā iuris vel facti: etiā ex culpa oti
gente: niſi fuiſſet negligēs in pete
do abſolucōz. vt nōtur in dcō ca.
q2 diuerſitatez. Et ſi talia eēnt offi
cia ſeu adminiſtracōes quoz col
latio ptineret ad regulares a ipſi
negligerēt. dyoceſani ſuppleē dn̄t
nō obſtante ſi ipſi regulares fue
rint exempti vt in cle. q2 regulaēs
de ſupp. ne. prel. Porro ſi fuiſſet ec
cleſia cathedralis vel eē regularis
hēbunt electores ſolū tres mēſes
infra quos ſi iuſto impedimēto ceſ
ſante: electio nō fuerit celebrata:
eligēdi ptās ad pximū ſuperiorez
deuoluit. ex. de ele. ne p defectu. Et
intellige cū aliis odicionib9 nunc
ſupradcīs. A. Predcā fere oia no
tant etiā in ſū. cō. li. v. ti. v. q. xvii. Et
cū oibus prebēdis con. alb. B.

QUi habet beneficiū cū cu
ra. ſi recipiat ſcdm ite
rum cū cura: ipō iure vacat primū
ex. de preb. de multa a de ele. dudū
etiā rothomagis. vn̄ ex tunc cū ta
lis nō ſit platus in prima: non pt
ſubditos in illa abſoluere nec ali
q̄d tale facere. Et ſili mō vacant eē
pbende canonicoz: a eoz dignita
tes. nā licet nō hēant curā aīarū:
tn̄ recipiendo ſcdam vacat prima
vt in dcō. c. de multa. a de conceſ. p.
lr̄as. A. De dignitatib9 ſeu pſona
tib9 daz ēi dcō. c. de mlta. De ſim

plici vero prebēda ē dubiū. Et vide
tur idē p dictū. c. lr̄as. vbi dt glo.
q eps pt diſpenſare circa bn̄ficia
ſimplicia: ſ3 non in eadē ecclā hēat
plura. Et q2 hoc eps non poſſit ſūt
opiniones ſm dn̄m anth. de bu.
ibi. Tancre. a quidā alii dixerunt
iſtā vacacōnē ſolū obtinē in bn̄fi
ciis curatis a dignitatib9 quibus
videt obſtaē dictū. c. litteras. Vn̄
goff. p hoc. c. dicit idē eē tenendū
de prebendis q8 de digtatib9: cum
ſcda prebēda recipit vt titulus nō
vt ſimplex bn̄ficiū vel vt ſtipendi
um. vt in ſū. con. li. iii. ti. xiii. q. ix.
Dn̄s anth. in dcō. c. lr̄as videtur
hoc ſētire vez in caſu dicti. ca. lr̄as
viz qn̄ prebende oferuntur in eadē
ecclā. a altera ē annexa alicui dig
nitati ſeu officō q8 oio phibet ſi
diſpēſacōe pape: vt in. c. v. ex. de cō
ſu. li. vi. Vn̄ dicit. Rue ro an vacet
prima prebēda p recepcōem ſecū
de in eadē ecclā. Re. q prima preben
da bene vacat p recep tionē prepo
ſiture: cui etiā eſt annexa prebēda
ſm inno. q2 quis non pōt eſſe tri
plex in vna ecclā vt de oſu. c. v. li. vi.
In. c. vero de multa. de prebē. dicit
ſm hoſt. goff. a io. an. a vin. q ac
ceptando ſecundā prebēdam in ti
tulū: vacat prima. Q8 ofirmat io.
an. eſſe vez qn̄ prebēde dantur in
eadē eccleſia. Sec9 ſi in diuerſis. de
quo in dcō. c. lr̄as vbi videt caſus
a cū hoc tranſiit. a ita hoc videt te
nendū. Itē prima dignitas tunc
vacat p accepcōez ſecūde: qn̄ ſcda
accipitur in eadē eccl̄ia. Ita videtur
colligi ex textu dicti. ca. de multa.

a p dñm an. ibi dum dicit. Nota
ꝙ ſicut pluralitas curationũ eſt
inhibita: ita ⁊ pluralitas perſona
tuum ⁊ dignitatũ ſine cura in ea
dem eccã. B. Et tũc intelligit quis
recepiſſe ſcd̃am ⁊ vacare primam
qm̃ habuit ei⁹ pacificã poſſeſſio
nem. vel per eũ ſtetit quo minus
haberet. ex. de preb. licet. lib. vi. Q; ſi
forte p papã fruct⁹ iſtius ſecundi
eſſent ad tps cõceſſi alteri: nõ va
cat primũ: ꝗ diu ille alter pcipit
iſtos. ex. de preben. ſi tibi a nobis
lib. vi. Et de hac etiã materia vide
infra. §. iiij. Et eodẽ mõ vacat ſiue p
ditur primũ beneficiũ: ſi q̃s violẽ
ter occupat ſcd̃m vel ſe ſcienter in
trudat in eo. ex. de p̃ben. eũ qui. li.
vi. Et tales violenti ſeu iniq̃ occu
patores ipſo facto ſi ius aliqd̃ hẽ
bant in beneficio qd̃ occupauerũt
pdunt illud ⁊ vacat. vt in dcõ. ca.
eũ qui. Porro ille qui hȝ cõferre di
cta beneficia vacantia: debet ea cõ
ferre infra ſex menſes al's ptãs cõ
ferendi deuoluitur ad aliũ: vt in
v. §. dictũ eſt. Incurritur etiã alia
pena niſi cõferat infra dictũ tpus:
viȝ ꝙ ipẽ tenetur aſſignare in vti
litatẽ ipſi⁹ eccleſie vacantis de ſuis
ꝓuentib⁹: non de illis eccleſie ſue.
tm̃ quantũ a tpe ipſius vacacõis
pceptum fuit a quocũqȝ detinẽte
ipſã. A. Hoc hẽtur in dcõ. c. de mul
ta. extra de prebẽ. B. Et ſi ꝓpriũ nõ
hȝ: punietꝰ alia pena ad arbitriũ
iudicis. xvi. q. vi. illud. xiij. q. vi.
ſi res: vel repetentur ab eo q̃ pce
pit: qꝛ ipẽ tanq̃ inuaſor omẽs fru
ctus reſtituẽ tenetur. C. de rei ven

di. certũ. A. Cum predictis con. al
bricus. Et videtur ꝙ ille q̃ percepit
fruct⁹ principali⁹ teneatur: cũ ſit
principalis malefactor. Non cõfe
rens vero in ſubſidiũ. ar. l. ſi. ff. de
eo p quem fac. erit B.

Quinqꝫ caſus ſunt in q̃
b⁹ quis pt abſ
qꝫ diſpenſacõe duas vel plures ec
cleſias ſeu prebẽdas hẽre. Prim⁹
ẽ qñ eccleſie ſunt ita tenues ꝙ neu
tra ſufficeret ad ſuſtentacõm. x. q.
iij. vnio. extra de reli. do. qꝛ monaſ
teriũ. Scd̃s: ſi vna pendet ex altera
extra de eta. ⁊ q̃li. eam te. Terci⁹
eſt ꝓpter raritatẽ clericoꝝ. xxi. q. i.
cleric⁹ in fi. Quartus ẽ ſi eccã ẽ an
nexa dignitati vel prebẽde in quo
caſu cũ ipẽ teneatur in maiori eccã
pſonaliter deſeruire: tenetur in ip
ſa prochiali hẽre ydoneũ ⁊ ppetu
um vicariũ: qui cõgruentẽ hẽat de
ꝓuentib⁹ ipſi⁹ eccĩe portionẽ. ex.
de preben. extirpande. Quintus ẽ
ſi hȝ vnã intitulatam ⁊ aliã cõmen
datam. xxi. q. i. plures. Sȝ talis cõ
menda de eccia prochiali non pt
fieri: niſi ei q̃ attigerit. xxv. annũ
et qui ſit ſacerdos. Et tali etiam
nõ pt cõmitti: niſi vna ⁊ p euidenti
neccitate vel vtilitate: ⁊ nõ durat n̄
p ſex menſes: ex. de ele. nemo. li.
vi. A. Predcã quinqꝫ caſus ponũ
tur etiã in ſũ. con. li. iij. ti. xiij. q. ii
ij. Vbi etiã dr ſm tap. ꝙ gñaliter
cõmendatio nullatenꝰ dȝ fieri n̄ ſub
ſit iuſta cã: vt qꝛ non inuenitꝰ pla
tus ydone⁹ vel aliqd ſile: al's epi
poſſent fraudes multas cõmittere
Colligitur etiã ex predictis. extra
de

caſus quis non p̄ōt h̄r̄e plura bñ
ficia ſine diſpenſacōe. Sȝ quis diſ
penſabit. Dic ꝙ in bñficijs cura
tis ⁊ dignitatū ſiue pſonatiū vel
ꝙ in eadē ecc̄ia h̄eantur due prebē
de ſeu adminiſtracō aliq̄ vel offici
um ⁊ prebēda: ſolus pp̄ diſpenſat:
vtȝ ex dictis ſupra. §. i. In reliquis
vero bñficijs ſimplicib⁹ vt no. in
ſum. con. eo. ti. q. vij. Jo. dixit ꝙ
eps p̄ōt diſpenſare in eodē ep̄atu:
ſȝ nō in diuerſis: ⁊ hoc ꝓpter iuris
impoſſibilitatē: q2 tenereť vtriqȝ
obedire ⁊ ab vtroqȝ ordīes recipe.
qd̄ eſſe nō poſſet: ſi ɔtraria māda
ret. Sȝ hanc ꝑplexitatē ſolus pa
pa tollē poſſet: q̄ diſpenſando vidē
tur ɔcedere ꝙ eligat cui voluerit o
bedire: vel a quo vellet ordīes ſuſ
cipe. Goff. aūt dicit. Veri⁹ puto
ꝙ ſiue in eodē ep̄atu ſiue in diuer
ſis n⁹ diſpenſare poſſit niſi papa.
⁊ ſic curia tenet. Glo. vero ray. ait
Credo ꝙ ep̄i pñt diſpenſare nō de
iure ſcripto: ſȝ de ɔſuetudīe ſola
quā papa ſcit ⁊ nō reprobat. ⁊ iō
preſumitur approbare eā. Vñ cre
do hodie derogatum eē p cōtrariā
ɔſuetudīē illi. c. ſcōȝ. lxx. di. vbi
ꝓhibetur ꝙ q̄s ſit canonicus pre
bendari⁹ niſi vni⁹ eccē in qua ɔſcri
ptus ē. ⁊ intitulatus: licet ex diſpē
ſacōe ep̄i vnus diuerſis preeē poſ
ſit eccleſijs Con. vl. ⁊ ber. ⁊ gloſ.
barto. brix. in decō. c. ſcōȝ. ſ. ꝙ eps
in talib⁹ poſſit diſpenſare: addens
vel ꝙ p̄ōt etiā diſpenſare ꝙ quis
h̄eat beneficiū ſimplex ⁊ ſine cura
⁊ pſonatu cū alio qd̄ h̄ȝ curā aīa
rum. Hoſti. vero in ca. lrās dic̄ ꝙ
ſi ep̄i non poſſint diſpēſare in plu
ralitate hmōi prebendaꝝ quo ad
titulū: dici tñ p̄t ꝙ poſſint diſpen
ſare ob prerogatiuā meritoꝝ: ꝙ
teneat primā vel ſc̄dam tanq̄ bñ
ficiū: ⁊ ponat vicariū qui bene deſ
uiat ⁊ ɔpetentē portionē h̄eat de p̄
benda: extra de prebē. expoſuiſti.
⁊ de cle. non re. cū ad hoc. maxime
qñ in ecc̄ia eſt talis ɔſuetudo: vel
ſtatutū ex cā factū: ex. de ɔſti. cum
omnes. Et ſic ſenſit hoſti. ꝙ nec de
iure: nec de cōſuetudīe p̄ōt ep̄us
diſpenſare ſine cā. Et bene: q2 irrō
nabilis ɔſuetudo nō excuſat ſȝ gra
uat: extra de conſu. c. fi. Et vt dicit
glo. ray. ⁊ vl. diſpenſatio etiā per
papā facta ſi fiat ſine iuſta cā: nō
excuſat quo ad deuȝ: ſed tm̄ quo
ad eccām militantē. Et addit vl.
Poti⁹ diſpenſās in eadē dānacōe
inuoluitur cū eo cū quo diſpenſat
Aduertendū etiā ꝙ lȝ eps vel ali
us ſupior ɔfe'āt vel ɔfirmet bñfici
um alicui: nō p hoc intelligitur di
ſpenſare: niſi expreſſe diſpēſet ſm
glo. in decō. c. lrās de ɔceſ. prebē. Et
idē dicit hoſti. vt nōt ibi dñs anť.
de bu. Ad hoc bñ facit cle. ſi ſumus
de ſen. exco. Qd̄ puto veꝝ qñ ex ig
norantia iuris vel facti: vel ex alia
cā precluditur libera volūtas ſupe
rioris: alˀ ɔceſſio ſp intelligitur fcā
cū oībus hijs ſine quib⁹ nō poſſȝ
ſortiri effectū. ff. de iuriſ. oī. iudi. l.
ij. ⁊ ex. de off. dele. preterea B

Quicunqȝ recipit dig
nitatē vel p
ſonatū ſeu officiū: ꝉ beneficiū cui
animaꝝ cura ſit annexa ſi ante

obtinebat ſimile cū ſit priuatus
primo poſtq̄ poſſeſſionē habuit
de ſcdo vel ꝑ eū ſtetit quo min⁹ ha
beret: tenetur abſq3 mora dimitte
re in man⁹ ordinarij in cuius epā
tu hoc fuerit: alioquin oīs tales
etiā ſcdo ipſo iure ſunt priuati. et
non solū ad ſacros ordines: ſ3 eti
am ad qdcunq3 aliud beneficium
ſunt inhabiles. ꝛ oīa talia va ca
tura beneficia ſedi aplice reſeruā
tur. Et ſi ali⁹ diſponat de eis: nō v3
Hec Joh. papa in extraua. q̄ inci
pit Execrabilis. A. Con. alb. ꝛ ad
dit q̄ in dicta extrauaganti cū ſu
is declarationib⁹ pleniſſime hētur
de beneficijs q̄ non pñt ſil̄ teneri
ſine diſpenſacōe. B

Qñ non ꝓdeſt diſpenſatio
ſup pluralitate benefi
cioꝝ. R̄e. Non ꝓdeſt qñ impetrās
ſbſtituit aliq̄d q̄ntumcūq3 modi
cum beneficiū. Qñ etiā ꝯcedit ut
quis duo bñficia curā aīarum hñ
tia poſſit ſimul hēre: intelligitur de
duob⁹ primis beneficijs poſt con
ceſſionē. A. Que. ſ. habuerit impe
trans: vt in. c. non pt. de quo. ꝫ. B
Item ſi mandat ꝓuideri alicui de
beneficio: nō obſtante q̄ hēat ali
ud: ꝑ hoc non eſt diſpenſatū vt hē
at ambo ſimul. ex. de prebē. nō pt
lib. vi. Itē ſi papa motu ꝓprio ali
cui aliq̄d beneficiū obtinenti cōfe
rat aliud: non hita intencōe de p̄
ori: non ꝓpter hoc inualida ē grā:
dummō exprimatur in lrā q̄ mo
tu ꝓprio ꝯcedit. Secus ſi ad petitiō
nē alteri⁹ grām facit. ex. de prebē.
ſi motu. li. vj.

Beneficiū non vacās nulli ꝑmit
ti pt. nec in generali. vt ꝑmittēdo
cū potuerit ꝓuidere vel cū facultas
ſe obtulerit aut ſub q̄uis forma v̄
boꝝ: al's ꝑmiſſiones predicte nec
valent nec obligant. ex. de ꝯceſſ.
prebē. detestando. li. vi.

Quib⁹ clericis dēat p ordinatorē tam de
neccārijs q̄ de beneficio ꝓuideri.
R̄e. Romana eccā nō ꝯſueuit coge
re ordinatorem ad ꝓuidendū non
ꝯſtitutis in ſacris ex. de preb. eps
ꝛ. c. cum ſm. A. Con. alb. B. Et nō
hic q̄ ſi aliquis eps ꝯmittit extra
neo epō vt vice eius in ſua dioceſi
teneat ordinacōes ꝛ ipſe ꝓmouit
ad ſacros ordines aliquē non hñ
tem titulū: ipē qui ordinauit tene
tur ei neccāria ꝓuidere: donec ꝑ eū
vel aliū de beneficio ſit ꝓuiſu3. Se
cus ſi ei ꝯmiſit ordinare certas per
ſonas: int̄ quas fuit aliq̄s ſine ti
tulo. Nā in hoc caſu eps q̄ ꝯmiſit:
tenetur talit̄ ordinato. A. ſ. ad neccā
ria miniſtranda: donec ꝑ ipſū bñ
ficiat⁹ fuerit. vt in. ca. ſi eps. de q̄
infra. B. Sitē ꝛ ipſe tenet̄ taliter or
dinato qñ ꝯmittit alicui vt poſſit
a q̄ voluerit epō ad ſacros ordīes
ꝓmoueri. Hec oīa de prebē. ſi eps
li. vi. A. dicta neccāriorꝝ ꝓuiſio tūc
debet fieri qñ ordinatus ſine titulo
de ſua vel paterna hereditate non
poteſt ſuſtentari. de prebē. eps. ꝛ
ca. tuis. B

Utrum ordinatus ad titulū
patrimonij ſui poſſit
illud vendere vel donare. R̄e. ſcdm

Ber·ex·de preben·c·tuis licet Vin
centi⁹ dixerit ꝙ nō:tñ ẜm tancre·
veri⁹ credo ꝙ ſic·Nā a beneficio ec
cleſiaſtico renunciare pt·A·Con·
albri·ā idē in ſum·con·li·iij·ti·xiij
q·xiiij·B

Capitulū ſede vacante non pōt ꝯfer
re ea beneficia q̄ ad collacōez epi
ꝑtinent:ſed pt admittere preſēta
tos a ꝑnis ā eos inſtituere in bene
ficijs in quib⁹ fuerunt ꝑntati:licz
ad epm ſi viueret ꝑtinuiſſet·ex·de
inſti·ā ſi capitulū li·vi·Pōt etiaz
capitulū epō defuncto vel a benefi
cioꝝ collacōe ſuſpenſo ꝯferre pre
bendas q̄ ad epm ā capitulū cōi
ter ꝑtinent:etiā ſi epus intereſſe
hēat in collacōne tali tanꝗ̄ prela
tus Et idem pōt eps ſi capitulū ſit
ſuſpenſum:vel ſingulariter oms
ſint excoicati·A·ſ·maiori excoicati
one·vt in c·ſi ad epm·de quo in
fra·B·Sed ſi ꝑtineret ad epm cū
ꝯſilio capituli vel aſſenſu:de functo
epō vel ſuſpenſo non pōt capitulū
ſe intromittere:niſi eps fuerit ſuſ
penſus in mora de petenda relaxa
cōe ſuſpenſionis Vbi aūt de ſpāli
ꝯſuetudine·A·vel ſtatuto dcō ca·
ſi ad epūm·B·beneficioꝝ collacō
ad aliquē cū ꝯſilio epi ꝑtinet:ſb
lato epō de medio cū ꝯſiliū neqat
peti nō ē collatio differenda·Silr
etiā ſi eps egerit in remotis itaꝙ
non poſſit eius ꝑntia in breui hri
ex·ne·ſe·va·ſi ab epūm·li·vi·B

Beneficia ā omnes di gnitates vel
ꝑſonatus vacātia in curia roma
na non pnt ꝯferri n̄ p papā·Silr
ā curialiū ſeu accedentiū vel redeū
tium de curia ſi decedāt in locis vi
cinis cuic ad duas dietas legales
A·Diete legales ſunt·xx·miliaria
ꝑ die·ff·ſi quis cau·l·i·ā nō·glo·
in c·pnti·de quo infra·Subiūgēs
Et ſi modicū etiā ſupeſſet:non in
duceret ſub loco·ff·de verboꝝ ſig·
l·iij·Ibi eni dr ꝙ ſi ſint·xxi·milia
ria faciunt duas dietas·Et pſata
intelligēda ſunt n̄ ſupradcī more
rent in loco ꝓprij domicilij ſeu do⁹
ꝓprie·tunc eni collatio nō ſuatur
pape n̄ eſſet curialis·q̄ lz hēret do
miciliū ſeu domū ſue originis in lo
co curie:tñ ibi occaſione curie ibi
morabat·tunc eni reſuatur·Silr
etiā ſi curiales moriant in loco vn̄
recedit curia vel in itinere:tunc cu
riā ſeqrent qñtumcūqz locus vbi
decedūt ab ipſa curia ſit remot⁹·
dcō·c·pnti·B·Oia hec ad ꝑpm tm̄
ꝑtinent:n̄ ꝙ p⁹ menſē pnt ea con
ferre illi ad quos ꝑtinent p ſeipos
tm̄:vel ipſ agentib⁹ in remotis p
ſuos vicarios gnales quib⁹ illud ꝯ
miſſum ſit in eoꝝ diocefibus exn̄
tes·vel n̄ eſſent ecce ꝑrochiales ā
vacaſſent vacāte ſede aplica·aut
etiā ſi vacauerint ante·ā ꝑp prius
ꝗ̄ ꝯferret defunct⁹ eſſet Probant
hec oia ex·de prebē·liz·ā ca·ſtatu
tū·ā·c·pnti·ā·c·ſi aplica·li·vi·

Si p epm cōferat bnficiū a
licui abſenti lz nō fiat ſu
um donec ꝯſētiat:tñ eps nō pote
rit ꝯferre iterū alteri donec ille recu
ſet:nec valeret collacō·Sed ſi epi
ſcopus notificata ipſa collacōne

aſſignet aliquem terminum ꝯpe
tentē ꝯſentiendi· ⁊ ille non ꝯſēſe
rit infra terminū:pt etiā ꝯſentire
qn̄cunqꝫ:dummō priuſq̄ benefici
um ipſū alteri ꝯferat. A. Et p⁹ iſtū
ꝯſenſū non poterit beneficiū alteri
ꝯferri vt in c. infra allegato. B. ex
tra de preb. ſi tibi abſen. li. vi.

¶ Si paup clericus cui mandat ꝓ
uideri iuxta ei⁹ merita q̄ nullū hē
bat poſtea aſſecut⁹ eſt non tenet
ei epūs amplius ꝓuidere. ex. de p̄.
ſi paup. li. vi. Bn̄ficiati tenentur
ad horas canonicas. ⁊ q̄liter vide
infra. hore de beneficiis p̄im non
hn̄dis a filijs: vide infra. illegiti⁹.
F. iiij. De reſignacōe beneficij ⁊ q̄li
ter fiat vide infra renunciatio per
totū. De pmutacōe beneficioꝝ vi
de infra pmutatio. Ad materiā be
neficioꝝ ſatis ꝑtinet infra. ecclā. ij
⁊ infra prebenda

Beneficium. ij.

quo ad fructus beneficioꝝ
Fructus tp̄e vacacōis dn̄t in vtili
tatē ecclē expendi vel futuris ſucceſ
ſorib⁹ fideliter reſeruari. al's in ca
thedralib⁹ eccleſijs ⁊ in regularib⁹
⁊ collegiatis: ſi fiat ꝯtra p capl'a
ꝯuentus ⁊ collegia vel ſingulares
pſonas ipſi ꝯtrafacientes ſunt ſu
ſpenſi ab officio ⁊ beneficio. A. q̄
cunqꝫ donec plene reſtituerint q̄c
quid de bonis perceperint a p̄latis
mortuis dimiſſis vel vacacōis tp̄e
obueniētib⁹ vt in c. infra allega
to. B. non obſtātib⁹ priuilegijs:
vel ꝯſuetudinib⁹. ex. de ele. q̄ ſepe
li. vi. A. Vbi ſiīr dī. Nō obſtanti
bus ſtatutis iuramento ꝯfirma
cōe ſedis ap'lice: aut alia q̄cunqꝫ
firmitate vallatis B. Item ſilis ꝓ
hibicō fit gn̄aliter de oībus eccle
ſijs ne bona eorū occupent a pre
latis quib⁹ ſub ſunt: ſeu ad quoꝝ
cuſtodiā ptinent A. Aut ab alijs
quibuſcunqꝫ perſonis ecclēſticis
ad quoꝝ collationē. ordinacōem
pn̄tationē ſeu cuſtodiā ptinēt di
gnitates. pſonatus. ꝑoratus: vel
ecclīe vacantes: vt in c. j. allegato
B. niſi de ſpāli priuilegio vel ꝯſue
tudine preſcripta vel alia rōnabi
li cā. Aliter epi ⁊ ſuperiores ſūt ſu
ſpenſi ab ingreſſu ecclē ⁊ alijs ab
officijs ⁊ beneficijs: donec ſatiſfe
cerint. ex. de or. pn̄ti. li. vi. A. Ibi e
tiā dī. Vbi ex priuilegio vel ꝯſue
tudine ſeu alia de cā rōnabili ſibi
aliq̄s predictoꝝ aſſerit hō ꝯpetere
ſupradcā. Hoc de illis bonis ſolū
debet intelligi q̄ ſolutis debitis ſi
qua ſint: ⁊ hijs q̄ fuerint neccāria
ꝓ ſeruitorib⁹ ⁊ miniſtris ac incū
bentib⁹ oneribuſqꝫ ad nouos red
ditus ſupportandis ꝯgrue reſerua
tis ex ipſis recepta fuerint ſupereē. B

¶ **Indulgētie** de pcipien dis fructib⁹
beneficioꝝ in abſētia ꝯceſſe perſo
nis non ecclēſticis vel dignitatib⁹
ſūt caſſe ⁊ irrite. ex. de reſcrip. c. ſi.
li. vi. A. Iſtud c. vt; intuenti loq̄
tur de ꝯceſſionib⁹ factis ante illaꝫ
decre. ex inde vero oīt q̄ non ſunt
faciende B

¶ **Fruct⁹** iam pcepti planū
eſt q̄ alienari pn̄t
vide infra. alienatio. F. ⁊ Sed et

fructus qui debent recipi pñt loca
ri etiã ſi ſint decime ⁊ alia. ex. de lo
ca. via. ſed hec locacõ nõ extendi
tur vltra tps vite locantis. ꝙ cle
cus in beneficio vſu fructuario cõ
patur. xvi. q. vi. illud. A. Hec fuit
opinio goff. vt in ſum. cõ. li. vti. ij.
q. ij. Sed inno. dicit ꝙ ſi locacõ ſit
noĩe eccleſie ⁊ vtilit̃: ſucceſſor tene
tur. ex. de ſolu. c. v. ⁊ x. q. ij. hoc ius
⁊. xij. q. ij. quicunqꝫ ſuffragio. Se
cus ſi inutiliter. Si aũt ſuo noĩe lo
cauit non intendẽs obligare eccle
ſiã: non tenet̃ ſucceſſor: ſed nec he
res eius. ſ. manu tenere locationẽ
q̃ terminata eſt in vita locãtis. Et
ideo ſubdit inno. Sicut neqꝫ heres
vſu fructuarij niſi inq̃tum ad eũ
peruenit. ff. locati. ſi quis domũ. ꝟ.
hic ſubiungi. Et hoc verũ eſt in mi
niſtro: vel p̃lato eccẽ. ſ. ꝙ ſucceſſor
tenet̃ hĩe ratum qđ factũ eſt a p̃
deceſſore. Sed in canonico preben
dario ſecus dicimus: ꝗ ille nunq̃
p̃t locare prebendã ſuã vltra tps
vite ſue: licet de illa poſſit agere ⁊
ↄ ueniri ſicut legitim⁹ adminiſtra
tor. Dicit etiã ibi inno. ſ. in ca. q̃re
lam. ex. ne. prela. vi. ſuas. ꝙ ↄtra
ctus initus cũ prelato eccẽ niſi ſer
uatis ſolemnitatib̈ ipſo iure nõ
vꝫ. ſeruatis vero ſolemnitatib̈ vꝫ
licet ſi cõtractus eccĩe ſit inutilis
poſſit petere reſtitucõez in integꝝ.
Hoſti. etiã dicit ꝙ inq̃ntum pecu
nia verſa ẽ in vtilitat̃ eccleſie ratũ
debet hĩe ſucceſſor vel reddere pecu
niã. ar. ex. de ſolu. c. v. vt in ſum. ↄ.
dicta. q. ij. Hoc dictũ p̃t intelligi
etiã ſi locatio non ſit noĩe eccleſie
vel ſi fiat a prebẽdario: al̃ locatio
debet oĩo rata eſſe: vt ex predictis
ↄſtare p̃t. B. De hoc vide infra. lo
catio. ꝟ. ſi. Canonici ⁊ alij benefici
ati clerici qui diuinis officijs nõ
interſunt: non pñt pcipere quoti
dianas diſtribucões: nec valet cõ
ſuetudo. A. ſ. ↄtraria vt in ca. ꝫ. alle
gato. B. alias non faciunt eas ſu
as. ⁊ tenentur ad reſtitutionẽ: ni
ſi excuſet eos infirmitas vel iuſta
et rõnabilis corpalis neceſſitas:
aut euidens eccẽ vtilitas. extra de
clericis non re. c. v. li. vi. A. Ibi eti
am ſubiungit̃ In diſtributionib̈
etiam p defunctoꝝ anniuerſarijs
largiendis idem decernim⁹ obſer
uandũ. B. Ad materiã iſtam poſ
ſunt ptinere ea que dicunt̃ infra.
clericus. v. ꝟ. ſi. ⁊ clericus. iiij. per
totum.

Beneficium iij.

quõ iniuſte tenet̃. Qui nõ
rite ↄſequitur beneficiũ aut digni
tatem: vt ait ray. cum non intret
p oſtium eſt fur ⁊ latro: nec hꝫ vi
am ſalutis niſi reſignando. vel ſi
eſt diſpenſabile petat diſpenſatio
nem ab eo qui p̃t. ⁊ in vtroqꝫ caũ
agat pnĩam de ↄmiſſo Siĩe ſupra
beneficiũ. v. ꝟ. i. A. Idẽ in ſum. con.
li. iij. ti. xxvi. q. xx. B

Quñ aliquis male poſſidet be
neficiũ vel dignitatem:
vtrũ ſubditi teneantur obedire ei
vel debitores reſpõdere. Dicendũ
ꝙ licet in foro iudiciali multiplex
eſſet q̃ſtio: tñ in foro cõſcientie: ſi
quis ſciat ꝙ poſſeſſor eccleſie vel

dignitatis nõ ſit verũs p̃latus:cer
te nõ tenet̃ ei obedire: nec ſoluere
q̃d dignitati vel eccẽ debet:nec ſol
uendo literat̃ ar. ex. de iureiur. eta
te ⁊ de ſen. ex. inq̃ſitioni. A Hoc ve
ruʒ ẽ niſi q̃ eſſet p ſniam iuris or
dine latam:nec appellacõe ſuſpen
ſam ordenatis. tunc eni dʒ obedirẽ
ſm hoſ. vt in ſũ. con. li. iij. ti. xiij. q
xx. Et pt eſſe rõ: q ſolutio vel q̃d
ſile non otinet in ſe pctm̃. Et cum
dictis in hoc ꝯ con. alb. B

Nunquid male poſſi

dens abſol
uit ignorãtes. Dicendũ q nõ:ex
quo non ẽ prelat⁹ ex. de pe. ois. ⁊
de pe. d. vi. placuit Tñ in caſu iſto
illi nõ perirent. non q iſte abſol
uere poſſet: ſed p fidẽ quã hñt in
sacrõ. ex. de pſbro non bap. apl̃i
cam. ⁊ ꝓpter iuſtam cãm ignoran
tie. Sed tñ ſanguis coꝝ req̃retur
ab hĳs q̃ gerebãt ſe vt prelatos
⁊ ipſos q̃ntum in ſe fuit pdiderũt
ar. ex. de offi. or. irrefragabili. De
hoc ꝯfeſſio. iij. ꝯ ſi. A. Con. albri.
Sed vt hẽtur in ſũ. cõ. li. i. ti. v. q. vi.
Hoſti. ſup ca. dudũ. ij. de ele. vide
tur ſẽtire otra dicens. Talis de cõ
ſilio tenet̃ cõfiteri ⁊ non de ncẽita
te. q talis pſbr vere abſoluit ex q̃
curam tenet: q̃ diu pbabilis ẽ ig
norantia ⁊ ab eccã toleratur. Sed
ſcienter nõ debet ad talem ire. Et
ſic intelligit decre. ois. Ad hoc fac̃
q omunis ignorantia ⁊ toleranti
a tribuit iuriſdcõeʒ non hñti etiã
inhabili. ff. de off. preto. l. barba
rius. Sed hoc in humanis in qui
bus pcedit̃ ſm humanã opini
onẽ. Secus in rebus oſciẽ in quib⁹
pcedit̃ ſm diuinã veritatẽ. Vñ
non verus ſacerdos nullaten⁹ põt
abſoluere. ⁊ ei ofeſſus cũ ſciuerit
tenetur ofiteri. vt ⁊ tenet inno. ſu
p idem ca. licet referat etiã aliam
opinionẽ. ⁊ vtʒ in ſum. con. in di
cta q. vlt̃. Hoc idem ſenſit hoſt. in
ſumma dũ dixit. q talis decipiun
tur aĩe:cum non poſſit ligare nec
ſoluere:cũ iudex non ſit. ⁊ licet aĩ
me iuſtam cãm hẽant ignorantie
tñ ac ſi amiſſe eẽnt req̃retur ſang
uis eaꝝ ab ipſis. B

Bigamia Mul

tis modis cõtrahit̃ biga
mia Primus qui inter alios ꝓprie
dr:eſt cuʒ quis ſucceſſiue ⁊ diuer
ſis tpibus ⁊ duas habuit vxores
⁊ vtrãq cognouit xxi. q. i. aperiãt
Scd̃s eſt qñ diuerſis tpibus ha
bet plures. vnã de iure: ⁊ alterã de
facto:⁊ vtramq cognoſcit. extra
eo. nup Hic eni reputat̃ bigam⁹
non ꝓpter ſacri defectũ:ſed ꝓpter in
tencõis affectũ cũ ope ſubſecuto.
vt ibi di. Tercius qñ hʒ plures
eodem tpe:vnã de iure ⁊ alteram
de facto. vel ambas de facto:⁊ cog
noſcit vtrãq: vt in dicto c. nup. l̃
corruptam de facto. xxxi. q. i. quõ:
extra de diuor. gaudem⁹. extra eo.
a nobis. A. Iſtud ca. a nobis me
lius facit. B. Quartus qñ otrahit
cũ vidua ab altero marito cogni
ta. xxxij. d. ſeriatiĩ. ⁊ xxxiij. di. ma
ritũ. Secus aũt ſi relicta fuiſſʒ v go
xxxiiij. di. c. ſi. Qñtus qñ cõtrahit
cũ corrupta a quocũq alio:ſiue

ꝯtrahat ſcienter ſiue ignoranter·
⁊ eã cognoſcit· d· xxxiiij· curandũ·
⁊ c· precipi· Sextus qñ vxorẽ ꝓpri
am cogſcit ſcienter vel ignorãter
poſtq̃ cognita ẽ ab alio· d· xxxiiij
ſi cꝰ ⁊ c· ſe· Septimꝰ qñ aliq̃s in oꝛ
dine ſacro ꝯſtitutꝰ: vel pꝰ factã ꝓ
feſſionẽ in religione: de facto ꝯtra
hit cũ corrupta· ex· eo· a nob· xxv
ij· q· i· q̃tquot· A· Idẽ etiã caſus no
tanẽ in ſũ· con· ti· iij· ti· iij· q· x· B

Qui virginẽ deflorauit: et
poſtea in vxorẽ eã du
xit: nunq̃d pt ꝓmoueri. R. ſic· q2
non diuiſit carnẽ ſuã in duas· nec
illa in duos· ex· eo· debitũ· xxvi· d·
acutiꝰ· ⁊ ar· extra qui ſi· ſint le· ti
ta· A· Alij ꝯtra aſſerentes: q̃ oꝫ q̃
mulier ſit virgo tpe quo ꝯtrahit
matrimoniũ ad hoc q̃ cõtrahentes
nõ incurrant irregularitatẽ· xxxij
di· nemo· ⁊ expꝛeſſum videtur· xxx·
q· v· q̃lis: vbi virgo caſta ⁊ deſpõſa
ta in virginitate ⁊c̃· Et hanc opi· te
net hoſti· vt in ſũ· con· ti· iij· ti· iij· q
v· Sꝫ vtꝫ ibi primã tenet ray· tho·
⁊ pe· ⁊ goff· ⁊ vl· ⁊ ſic videtur verioꝛ
⁊ tenenda· Et ad ꝯtraria dicũt q̃
dꝫ eſſe virgo· i· non ab alio cogni
ta· Dicit etiã vl· q̃ cũ oĩa preceden
tia legitime ꝯtraxerint: p ꝯñs matrimoniũ·
dicto c· tanta· preſumit virgo hoc
caſu q̃ſi in virginitate eẽt deſpõſa
ta· Prima tñ ſio efficatioꝛ eſt· ſcda
cum aliq̃n non tꝫ· Naꝫ ſi defloratio
fuiſſet facta ab vxorato: p ſequẽs
matrimoniũ cum deflorata nõ ſit a
liq̃ legitimatio d· cõ· c· tanta· B·

Quid ſi credit ꝯtrahere cũ
virgine ⁊ inuenit coꝛ
ruptam· R· Non pt ꝓmoueri cuꝫ
ſit maritꝰ corrupte· xxxij· q· v· ille
xv· q· i· c· ſi· A· Meliꝰ facit· iij· d· q̃
in aliquo· Nec ſm ray· excuſat er
roꝛ nec violentia· Lex enĩ ꝓmo cõ
nis factũ req̃rit non voluntatẽ d· cõ
c· ſi· ⁊ c· ille aũt· Idẽ tho· pe· ⁊ hoſ·
vt in ſum· cõ· ti· iij· ti· iij· q· vi· B

Quid ſi q̃s habuit vnã vx
oꝛẽ nec cognouit: ⁊
poſtea ducit aliã virginẽ ⁊ cogno
ſcit· ⁊ econuerſo primã cognoſcit ⁊
nõ ſecundã. R. Nõ repellit a ꝓmo
tione: ex̃ eo· debitũ A· Idẽ dicas p
eandẽ rõem: ſi aliq̃s ducat in vxo
rem mulierem ab alio deſponſatã
⁊ traductã: non tñ cognitam ſm
ray· tho· pe· ⁊ hoſ· xxxiiij· d· c· vl· ⁊
in ſũ· con· eo· ti· q· vij Sꝫ iſte caſus
ẽ clarus ⁊ ſoꝛtis dicti ca· debitũ B

Quid ſi maritꝰ accuſat vx
oꝛẽ de adulterio ⁊ pẽ
dente accuſatõne vir ad preceptũ
eccleſie reddit debitũ vxori. R. ſm
ray· tho· ⁊ hoſt· Irregularis ſiue
bigamꝰ cenſetur· Nam irregulari
tas ſepe ꝯtrahit ſolo facto· A Idẽ
in ſũ· con· eo· ti· q· ix Et addit hoſ·
q̃ non peccat in hoc caſu debituꝫ
ñ reddẽs cũ vult ꝓmoueri: q2 vxo
rem repellit per exceptionẽ cetam
ex adulterio· Sed ray· ait q̃ tenet
reddere: cũ non debeat eam ſpolia
re poſſeſſione ſui coꝛpis vſq3 ad ſẽ
tentiã· xi· q· i· q2 res· viij· q· iiij· Nõ
ne· precipue cũ hoc ſibi precipit
ab eccĩa dictũ hoſti· poteſt tene
ri qñ maritus offert ſe ſtatim pro
baturꝫ ꝯmiſſum adulterium vt I·
octo dies vel circa· arꝫ· c· ſolet· de

ſen·extꝛo·ti·vi Quidam tn̄t in di
cta q̄·ix·dicit ꝙ in hoc caſū cogno
ſcens vxorē adulterā nō fit irregu
laris cū nō agat: ſꝫ poti⁹ patiat̄.ſ.
q̄ ↄpellitur a iudice. Sed p̄mo di
ctū ꝓbabilius ⁊ tenendū videt̄. B

Quid de eo q̄ habuit vnā
vxorem ante baptiſ
mū ⁊ aliā poſt baptiſmū vel vtrā
q̄ ante baptiſmū.ᶜ R. Irregularis
eſt·d·xxxiiij·ſi quis viduā·A Po
tius ē ca·is qui viduā B· Et·xxvi·
di·p totum· Silr̄ ⁊ q̄ ante baptiſ
mum dimiſit vxorē ꝓpter fornicati
onem ⁊ poſtea accepit eā. Nā per
baptiſmū non tollit̄ hec irregula
rita s: vt clare pꝫ p tho·in·iiij·di·x
xvij·licet irregularitas homicidij
tollat̄ vt ꝯ·homicidiū·iiij ſ·⁊ in fi·
A·Idem reſpectu primi dicti in ſū·
con·eo·ti·q·xi·Sed ⁊ ſecundū di
ctū colligit̄ ex eadem rōe B

Quare bigam⁹ non p̄ōt
promoueri.ᶜ R.
Tres ſunt cāe. Prima ꝓpter defe
ctum ſacri.ſ.vnitatis ipſi⁹ cū nō ſit
vn⁹ vnius ex quo diuiſit carnem
ſuā in duas·xxvi·d·acuti⁹·extra
eo·debitū· Et hec eſt prima ⁊ real
cā·de qua hic ꝯ·nunc dicem⁹· Se
cunda cā eſt ꝓpter dignitatē ordi
nuꝫ·xxvi·di·vna ⁊ c·vl· Tercia ē
ꝓpter ſignū incontinentie·di·lxxx
ij·ꝓpoſuiſti·Vl·Sed ⁊ fortaſſe Vn
⁊ amb· Quō erit hortator viduita
tis qui ipſa coniugia frequenta
uit.ᶜ A· Hoc hetur in dcō ca·vna
B·Ad intelligēdū aūt prime cauſe
nō ꝙ in matrimonio attendit̄ du
plex ſacrm̄ ꝓpter duplicē ↄiuncti
onem q̄ eſt in ipſo· Prima eſt cō
iūnctio animoꝝ·ſcd̄a corpoꝝ·pri
ma ſignificat ↄiunctionē aīe ad
deū·ſecunda ſignat ↄiunctionem
xp̄i ⁊ ecclie: q̄ fuit quaſi matrimo
niū iniciatū quidē in patriarchis
⁊ ꝓphetis ratum in tp̄e gratie.ſ.in
natiuitate xp̄i: cōſūmatum in cru
ce vel ratū in cruce ⁊ cōſummabit̄
in gl̄a· Item ſcd̄a ↄiunctio ſignifi
cat etiā vnionē diuinitatis ⁊ hūa
nitatis factā in vtero v̄ginis·xxvi·
di·acutius·de ↄſe·di·ij·in xp̄ō pat̄
ex·eo·debitum· Cum ḡ tam ↄiun
ctio xp̄i ⁊ eccleſie q̄ vnio diuinita
tis non ſit niſi vnica: merito ſigna
tur in cōiunctione primi matrimo
nij· Sed cū quis tranſit ad ſecun
dam: recedit ab vnitate: ⁊ ſic non
p̄ōt ſignificare dictā vnicā ↄiuncti
onē· Et hanc rōem tangit aug⁹·
in dcō c·acuti⁹ in fi·A·Idē in ſum·
con·ti·iij·ti·viij·q·ij·B

Vtrū liceat diſpenſare cū
bigamis· Quis di
uerſimode ſēciant: michi videt̄ te
nendū qd̄ tenet tho·in·iiij·d·xxv
ij·dicens ſic Bigamie nō eſt adiū
cta irregularitas de iure nāli: ſed
de iure poſitiuo: nec itēꝝ eſt de eēn
tialib⁹ ordinis ꝙ aliq̄s non ſit bi
gamus· Pꝫ ex hoc ꝙ ſi aliquis bi
gam⁹ ad ordinē accedat: caracte
rem recipit· Et ideo papa p̄t diſpē
ſare in tali irregularitate· Qd̄ aūt
obijci poſſet p decre·extra eo·nu
p: ſoluit t tho· dicens ꝙ per illam
decre· oſtendit̄ ꝙ eadem ē difficul
tas diſpenſandi in illis q̄ de facto
cum plurib⁹ ↄtraxerunt: ſicut ſi de

iure ↄtraxiſſent: non ꝙ ſubtraha
tur ptās diſpenſandi. Qđ etiā ob
ĳcit ꝙ ↄtra doctrinā ap̄li diſpēſa
re nō licet: ſoluit dicēs ꝙ hoc veꝝ
eſt quantum ad ea q̄ ſunt de iure
naturali ⁊ quantū ad ea q̄ ſunt de
nčcitate ſacrorum ⁊ fidei ⁊ in alĳs
q̄ ſunt de inſtitucōe ap̄loꝝ cuꝫ ec
cleſia habeat nunc eandē ptātem ſta
tuendi ⁊ deſtituendi quā tunc ha
bebat: p̄t p euꝫ qui primatū in ec
cleſia tꝫ diſpenſari. Hec tho. Sꝫ ꝙ
uis poſſit đꝫ ꝙ non licet. qꝛ nunꝙ
faceret: niſi forte aliqua cā maxia
ſubeſſet. A. De hoc opiniones refe
runť in ſum. cō. eo. ti. q. xĳ. Sed cū
tho. cō. pe. ⁊ al. ⁊ hoc videť tutius.
ar. c. hoc eſt. xxiiĳ. q. v. B. Sꝫ de epō
tenetur ꝙ nullo mō p̄t vt ⁊ ponit
Jo. an. p. c. v. eo. ti. li. vi. A. Silr ⁊
de hoc recitanť opiniones in dicta
q. xĳ. Sed hoc videť verius ⁊ expreſ
ſe haberi in ca. a nobis. ext̄. eo. ⁊
dcō c. vnico. in. vi. B

Bigami iure cōi nuda
ti ſunt oī priui
legio clericali ⁊ additi foro ſeclari
nō obſtante ↄſuetudine: ⁊ eis ſb
pena excōicationis inhibituꝫ eſt
deferre tonſuram vel hitum cleica
lem. extra eo. cū contricacōis. li. vi.
A. Glo. ibi dicit hoc intelligendū
de hĳs q̄ facti ſunt bigami ſiue ve
re ſiue interpretatiue in minoribus
Secus ſi in maioribꝰ ordinibꝰ. B

Blaſphēia ſm
a mb. eſt: vel cuꝫ deo attri
buitur qđ ei non ↄuenit. vel cum
ab eo remouetur qđ ei ↄuenit. Hec
tamē duo. ſ. affirmatio ⁊ negatio
non diuerſificant ſpēꝫ blaſphēie.
A. Idem in ſum. con. li. iĳ. ti. xxxiiĳ. q
ccvĳ. Sed tho. ĳ. ĳ. q. xiĳ. ar. i. ad
dit tercium modū vꝫ cū attribuū
tur creature qđ appropriatur deo
Et ſm genus ſuū eſt pc̄m̄ morta
le: qꝛ repugnat caritati diuine. Sꝫ
poſſet ↄtingere ꝙ blaſphemia abſ
qꝫ deliberacōe ⁊ ex ſurrepcōne pce
deret: ⁊ hoc dupl̄r. Primo mō ꝙ
aliquis nō aduertit hoc qđ dicit
eſſe blaſphemiā: vt cū aliquis ſu
bito ex aliqua paſſione in verba
ↄtumelioſa prumperet quoꝝ ſig
nificacōem non ↄſideraret: tūc eſt
pc̄m̄ veniale. A. Hoc puto veꝝ ni
ſi hoc ei freq̄nter accideret ex lata
culpa eius nō curando adhibere
remediū. Lata enī culpa equipať
dolo. ff. depoſiti. l. qđ nerua. ⁊ in c.
vt aīaꝝ. de ↄſti. li. vi. B. Scđo mō
qn̄ aduertit hoc eſſe blaſphemiā
ↄſiderans ſignata verboꝝ: ⁊ tunc
non excuſať a pc̄ō mortali. ſicť nec
ille qui ex ſubito motu ire aliquē
occidit. A. Idem in ſū. con. eo. ti. q
ccviĳ. Et puto a mortali non excu
ſari blaſphemū: ſi non recto aīo
moueať: licet ignoret ſua v̄ba im
portare blaſphemiā. Naꝫ vt dī. v.
Choꝝ. xiiĳ. Si quis ignorat igno
rabitur. ⁊ ſtultus in culpa ſapiēs
erit in pena. xxxviĳ. di. qui ea. B.
Hec tho. ĳ. ĳ. q. xiĳ. De blaſphēia
in deum vel in ſanctos q̄ ꝓprie dici
tur maledicio: vide ī maledicio.
§. ĳ. ⁊. iĳ.